

Italija odklonila zavezniške ponudbe

Sedanji položaj ni ugoden za reševanje medsebojnih vprašanj potom pogajanj — Italija bo stavila svoje zahteve po končani vojni — Reakcija v Londonu in Parizu

RIM, 24. aprila. Ass. Press. KAKOR SE ZATRJUJE, JE ITALIJANSKA VLADA OBVESTILA ZASTOPNIKA ANGLIJE IN FRANCIJE, DA SEDANJI POLOŽAJ NI UGODEN ZA PRIČETEK KAKIH POSVETOVANJ ALI POGAJANJ ZA REŠITEV SPORNIH VPRAŠANJ, KI OBSTAJAJO MED ITALIJO NA ENI TER ANGLIJO IN FRANCIJO NA DRUGI STRANI. PAČ PA IMA ITALIJA NAMEN, DA POSTAVI SVOJE ZAHTEVE OB KONCU VOJNE, KO SE BO DOLOČALA NOVA ORGANIZACIJA EVROPE IN SVETA.

Iz tega je mogoče sklepati, da je Italija sklenila čakati na nadaljnji razvoj dogodkov, ne da bi si hotela s tem vezati roke tako glede eventualnega vstopa v vojno kakor tudi glede stališča, ki bi ga zavzela v primeru zmage enega ali drugega tabora. »Gazetta del Popolo« piše s tem v zvezi, da so v Londonu dobro poučeni, da Italija ni, kakor so pričakovali, z zadovoljstvom sprejela Reynaudovega predloga za pogajanja glede ureditve

medsebojnih spornih vprašanj. V Londonu so zelo iznenađeni in pravijo, da se v Italiji smatra, da sporazuma z zavezniki zato sedaj ni mogoče skleniti, ker bo Italija v primeru poraza Francije itak dobila vse, kar bo zahtevala. Tudi turinška »La Stampa« pravi, da so zavezniki zelo razočarani, ker je Italija odbila ponudbo za razgovore ali pogajanja o sredozemskih vprašanjih. Italijanski listi pa objavljajo tudi komentar iz Nemčije

v zvezi z izmenjavo čestitk ob priliki Hitlerjevega rojstnega dneva. V tem komentarju se pravi: »Mussolini je, čestitajoč Hitlerju, želel zmago Nemčije in je zato odveč, ako predsednik francoske vlade Reynaud čaka na ugoden odgovor na svoj apel na Italijo za sporazumevanje. Ta apel je ostal brez rezultata. Reynaudov apel pa dokazuje, da Francozi ne morejo razumeti Italijanov in da Reynaud slabo pozna Mussolinija, ako mu pošilja take apele v trenutku nemških zmag na severu Evrope.«

Z zavezniške strani se pa s tem v zvezi naglašja, da se Italija zelo moti, ako misli, da bo lahko po končani in za zaveznike zmagoviti vojni stavila kake svoje zahteve. Tista Italija, ki je sedaj odbila roko zaveznikov in se je po vsem

videzu popolnoma postavila na stran Hitlerja in Nemčije, pri bodočem urejevanju Evrope in sveta ne bo imela besede. Sploh se opaža, da pričlenjata London in Pariz zavzemati tudi nasproti Italiji čedalje bolj odločno in neprijazno stališče.

RIM, 24. apr. »Gazetta del Popolo« piše o edinstvenih pravicah italijanskega naroda v Sredozemskem morju. Zahodne sile so stalno zavirale svobodni razvoj Italije v tem morju. Italija ima na Sredozemskem morju večji interes od kogar koli. Njen gospodarski napredek zahteva, da se narod nemoteno razvija tudi na zunanaj. Dogodki zadnjih dni kažejo, da ima Italija prav, če zahteva zase na tem področju Evrope položaj, ki ga kot osrednja točka bazena že po prirodi sami zavzema.

Spopadi na Norveškem se nadaljujejo

Manjši in večji boji se bijejo na kopnem, v zraku in na morju — Po dobljenih poročilih ni jasnega pregleda o razvoju dogodkov

NEMŠKO POROČILO

BERLIN, 24. aprila. DNB. Vrhovno poveljstvo poroča: Pri Narviku niso Angleži pričeli nobene nove akcije. Pri Trondhjemu zbrane nemške čete so napredovale podprte po vojnih ladjah okoli 100 km v smeri severa. Zaprle so iz Namsosa vođeče zveze. V Baddalfjordu je bila uničena neka norveška straža. V odseku Bergena in Stavangerja se boji z razgnanimi norveškimi četami nadaljujejo. Pri tem so nemške čete napredovale in zajele zopet več bojnega materiala. Severno od Osla so nemške čete nadaljevale svoj pohod čez Amot in Lillehammer. Naša letala so napadla z uspehom več postojank in zbila neko norveško letalo. Pri Andalsnesu so naša letala napadla angleške boje in transportne ladje ter potopila nekoga angleškega rušilca in eno transportno ladjo. Neki drugi rušilec je bil poškodovan, na nekem 5000 tonskem transportnem parniku je nastal požar. Nadaljnji napadi so se izvršili na nekatere železniške postaje. Neko angleško letalo je bilo ob tej priliki uničeno. Preganje so-vražnih podmornic v Kattegatu je doseglo nove uspehe. Oskrbovanje norveških pristanišč je se nadaljevalo. Na zahodu nobenih posebnih dogodkov.

BERLIN, 24. aprila. DNB. Nemška letala so včerajšnji dan nadaljevala z napadi na angleške čete, ki so se izkrcavale ob norveški obali. Sodijo, da je bil neki angleški rušilec pri tem poškodovan. Bombe so zadele tudi dve transportni ladji, tako da niso mogli iztovoriti tovarov. Proga med Andalsnesom in Dombasom je bila na več krajih poškodovana po letalcih. Postaja Dombas je razrušena in v plamenih. Angleške čete so se umikale v gozdove in skušajo po stranskih poteh priti do cilja. Nemška letala so jim prizadejala precej izgub.

BOJI OKOLI NARVIKA

STOCKHOLM, 24. aprila. Stockholm United. Z norveške strani poročajo, da se je napad na Narvik pričel v ponedeljek popoldne. Nemške čete so v zadnjem delu Narvika in okolici obkoljene s treh strani. Četam, ki so hotele po cesti napredovati proti Tromsøju, da bi tam napadle zaveznike, so Norvežani dovolili, da so napredovale do Gratangena, tam pa so kraj zažgali in Nemce obkolili. Nemcem je tu tudi vsak umik nemogoč. Pri Oesevattanu so se nemške čete ho-

tele prebiti iz obroča Norvežanov, a se jim to ni posrečilo. Sedaj se nadaljuje uničevanje posameznih skupin teh obkoljenih Nemcev. Zavezniške čete pa so na pohodu proti višinam Rombaka.

NORVEŠKO-SVEDSKA MEJA, 24. apr. Reuter. Nemške čete, ki so se v okolici Narvika umaknile k meji, so v težkem položaju. Sneg, ki je zapadel v zadnjih dneh, je onemogočil vsak promet. Nemci jim pošiljajo potreben material in hrano z letali.

NORVEŠKO POROČILO

STOCKHOLM, 24. aprila. Reuter. — Vrhovno poveljstvo norv. vojske javlja, da so Nemci na obeh straneh jezera Mjösén napadli s pomočjo artilerije, tankov in letal. Nemci so napadli tudi norveške čete v Sterdalju. Norvežani so napredovali pri Haldesu in zajeli 100 Nemcev. Nemška letala so bombardirala vse prometne zveze na mnogih točkah.

LETALSKE IN POMORSKE OPERACIJE
LONDON, 24. apr. Reuter. Angleška le-

tala so ponoči uspešno bombardirala nemške baze na Danskem in Oslofjordu. Več sovražnih letališč je bilo uničenih. Eno letalo se ni vrnilo.

LONDON, 24. apr. Reuter. Slovita angleška podmornica »Tretton« je začela svojo potapljaško akcijo ob norveški obali, kjer je potopila neki 9000-tonski nemški petrolejski parnik. Do drugega napada je prišlo nepričakovano. Opazili so nemško bojno ladjo, sprožili svoj prvi torpedo in jo zadeli v polno. Ladja se je potopila. Ko je poveljnik »Trettona« opazil nemškega kapitana, kako je skočil v morje, se je podmornica približala in ga rešila.

ni krogi odgovarjajo na govor bivšega mornariškega ministra Duff Cooperja, češ da se je zaradi izgub, ki jih je utrpela Velika Britanija, izogibal poročila o sedanjem položaju na Norveškem. Govoril je o splošnih frazah. Opustil je svoj stari argument, kako med nemškim narodom in njegovim vodjem ni stika.

Govor Duffa Cooperja namesto Churchilla

LONDON, 24. apr. Reuter. Na banketu Kraljevske družbe sv. Jurija v Londonu je včeraj govoril namesto prvega lorda admiraltete Winstona Churchilla, ki je bil zadržan, njegov bivši prednik Duff Cooper. Njegov govor so prenašale vse angleške in mnoge ameriške oddajnice. Uvodoma je dejal, da je zadovoljen in srečen, da ga je Winston Churchill pooblastil, da govori v njegovem imenu in namesto njega. Nato je govoril Duff Cooper o sedanjih vojni in se obrnil z izredno ostrimi besedami na naslov Nemčije in nemškega naroda. V teku vse sedanje vojne niso bile v Angliji spregovorjene še tako ostre in tudi tako jasne besede. Govornik je dejal, da je popolnoma zmotno misliti, da je Hitler eno in nemški narod drugo. Vojna z vsemi postranskimi dogodki je pokazala, da je treba smatrati kot sovražnika celokupni nemški narod. Ta narod je bil tisti, ki je sam prostovoljno postavil sebi Hitlerja na čelo in on je tudi po 25 letih spravil svet v novo vojno. Krivda za sedanjo vojno leži zato na ramenih vsega nemškega naroda in zavezniki se bojujejo na življenje in smrt z vsem nemškim narodom. V prihodnji mirovni pogodbi bodo zato zavezniki še dosti bolj odločno poudarili to krivdo nemškega naroda, kakor so jo v versailleski. Mir bo moral biti zato tak, da se dogodka, ki smo jih doživeli v Evropi zadnja leta, nikoli več ne bodo mogli ponoviti. Nato je govoril o teh dogodkih, omenjajoč Češkoslovaško, Poljsko, Finsko, Dansko in Norveško. Govornik je izrazil neomajno vero v zmago zaveznikov, čeprav nihče ne ve, kako dolgo bo vojna trajala. Narod, ki ima nadoblast nad morji, še ni bil nikoli poražen. Razen tega so na strani zaveznikov simpatije vse-

ga sveta. Na banketu je bil navzočen tudi norveški poslanik, kateremu so priredili srčne ovacije.

BERLIN, 24. apr. DNB. Nemški politič-

Ogromen angleški vojni preračun

LONDON, 24. apr. Reuter. Včeraj je predložil finančni minister parlamentu novi angleški preračun in napovedal nove davke. Novi preračun izkazuje izdatkov za 2000 milijonov funtov ali 400 milijard dinarjev. To je največji preračun, ki je bil kdaj v dosedanjih zgodovinski predložen s strani kake vlade kakemu parlamentu.

LONDON, 24. apr. Reuter. Po ekspoziciji finančnega ministra Simona je govoril v imenu laburistov major Attlee, ki je dejal, da je treba pri načrtu pre-

hrani misliti na široke sloje naroda, ki ne zmorejo vseh bremen. Tudi v vojni je treba misliti na mirne čase ter stvoriti za te posebne načrte. Vodja liberalcev je poudaril, da mora Anglija dvigniti svojo proizvodnjo do najvišje stopnje ter osredotočiti vse v cilju vojnih naporov. Številke, ki jih je iznesel finančni minister so dokaz velike moči Anglije. Kritje izdatkov po močnih virih zagotavlja, da bo Velika Britanija privedla vojno do končne zmage. Predloženi preračun je bil končno sprejet brez debate.

Italijanska kritika zaveznikov

RIM, 24. aprila. Diplomatski urednik agencije Stefani piše, da je bila napaka Anglije in Francije, ker sta izzvali Norveško iz njene nevtralnosti. Tako je nastala nova nevarnost za vse Skandinavce. Nemci imajo zdaj priliko, da se utrde v norveških bazah, kar predstavlja za obrambo angleške obale negativen uspeh. Nemci so se zasedli v fjordih, odkoder jih je težko pregnati. Anglija je prisiljena, da uporablja svojo mornarico za spremljanje močnih konvojov na Norveško, pri čemer je morala opustiti mnoge svoje baze.

NEMCI NISO NAPADLI CIVILISTOV

BERLIN, 24. aprila. DNB. Nemški tisk polemizira proti vestem, da so nemški le-

talci napadli s strojnimi civilno prebivalstvo na Svedskem. Svedski pravosodni minister je naročil listom, naj bodo glede takšnih vesti previdnejši.

OGROMEN DAVČNI PROCES V AMERIKI

CHICAGO, 24. apr. DNB. Tu se je začel največji proces v zgodovini ameriške kriminalitete. Državni tožilec je obtožil izdajatelja listov Anneberga, da ni plačal predpisanih davkov od 1932 do 1936, kar znaša 3.200.000 dolarjev. Obtoženec priznava, da ni plačal davščin v znesku 1.200.000 dolarjev. Vštevši kazni za utajeni davek in 6% obresti od tega dolže Anneberga, da je oškodovani državo za 5.500.000 dolarjev, ki jih mora plačati. Soobtoženih je še 11 oseb.

Nevarnost za nadaljnjo nevtralnost Švedske

Poročila o zbiranju nemških čet na Baltu — V Stockholmu in Londonu računajo z vsemi možnostmi — Stališče sovjetske zveze

STOCKHOLM, 24. apr. LRP. »Aften-bladet« poroča iz Kaunas, da se opazajo na nemških obalah Baltika velike vojaške priprave. V pristanišča v Vzhodni Prusiji, Klaipedi in Gdansk prihajajo neprenehoma transporti čet in bojnega materiala. Iz nekaterih pristanišč je bilo civilno prebivalstvo odstranjeno in vse je bilo najstrože zastraženo. Dopisnik na pravi, da so baltske države popolnoma mirno in prepričane, da njim ne grozi nobena nevarnost.

LONDON, 24. apr. Exchange Telegraph. Vesti o zbiranju nemških čet v pristaniščih na Baltu, kakor tudi nekatere druge nemške priprave na tem morju in ob norveško-švedski meji dajejo

upravičenost domnevam, da pripravlja Nemčija sunek proti Švedski, da bi na ta način rešila svoj položaj na Norveškem, ki postaja vedno bolj brezupen. Tudi na Švedskem se tega v polni meri zavedajo in se zato izdajajo neprenehoma novi ukrepi za obrambo v primeru napada. Tudi zavezniški pričenjajo računati z možnostjo, da bo Švedska lahko vsak trenutek potegnjena v vojno.

STOCKHOLM, 24. apr. Reuter. Listi v Göteborgu pišejo, da bi vsak napad na Švedsko pomenil vstop te v vojno. Tisk opozarja na vojno na Finskem ter pravi, da bi se Švedska prav tako lunaško postavila v bran na kopnem kakor v zraku. Vsi poizkusi sovražnika, da se izkrea

na švedskih tleh, bi naleteli na odločen odpor naroda. V tem je moralna vrednost in prednost Švedske proti kakršnim koli načrtom.

LONDON, 24. apr. Reuter. Po vesteh iz Švedske prestolnice so tamkaj krenili z vsemi pripravami za obrambo pred zračnimi napadi. Pospešeno je utrjevanje in organiziranje zračne obrambe v Malmöju, na krajnem jugu Švedske. Kraj, kamor naj bi se v primeru potrebe zatekli ljudje, so že določeni.

WASHINGTON, 24. apr. Havas. V enišiji, namenjeni tujini, naglašajo švedski radio, da je bila nevtralnost države v zadnjih dneh večkrat kršena. Protiletalske švedske baterije so dokazale, da se

švedska ne pusti, kar tako zasorčati. Napovedovalec je nato citiral pisanje mnogih listov, ki vsi zaključujejo v izjavi, da se bo švedski narod branil vsakršnih napadov in zlorab svoje nevtralnosti.

TALLIN, 24. aprila. Ass. Press. Po poročilih, ki so prispela sem iz Moskve, je mogoče opaziti tam velik preobrat glede na dogodke v Skandinaviji. Vedno bolj postaja očito, da nemška akcija na Danskem in Norveškem ter verjetnost sunka proti Švedski zelo vznemirja Sovjetsko zvezo, kar bi utegnilo voditi do popolne spremembe v sedanji politični grupaciji.

CURIH, 24. apr. »Basler Nachrichten« poročajo iz Berlina, da je sovjetski veleposlanik Škvarcev, ki se je nedavno vrnil iz Moskve v Berlin, prinesel s seboj Molotovljevo pismo Ribbentropu. Kakšna je vsebina tega pisma seveda ni bilo mogoče izvedeti.

Osma seja zavezniškega vojnega sveta

PARIZ, 24. aprila. Reuter. V ponedeljek in torek je bila v Parizu seja vrhovnega zavezniškega vojnega sveta. Seje so se udeležili tudi zastopniki Poljske in Norveške. Razpravljalo se je o sedanjem položaju in bili so sprejeti sklepi glede nadaljnjih akcij zavezniških vojsk.

PARIZ, 24. apr. Reuter. Sestanek vlade in vrhovnega sveta je bil v največji tajnosti. Nihče ni vedel o njem, dokler ni bilo izdano uradno poročilo. Angleški člani sveta so zapustili Pariz ob 14.45. Iz ožjih krogov vlade sklepajo, da je bilo na tem sestanku govora o pospešeni skupni vojni akciji ter o načrtih operacijah proti sovražniku. Računali so tudi z eventualnim napadom Nemcev na zahodu. Posebno pažnjo so posvečili dejanju v Sredozemlju, kjer sta obe zavezniški trdno odločeni, nastopiti rama ob ramenu proti vsakemu kršilcu statusa quo. Velik pomen je imelo zasedanje tudi zaradi tega, ker so bili navzoči predstavniki Norveške.

PARIZ, 24. apr. Havas. Osmemu zasedanju tajnega vrhovnega sveta zavezniškov se pripisuje velik pomen že zaradi tega, da sta bila poleg angleških in francoskih predstavnikov navzoča tudi za-

stopnika Poljske in Norveške. Vrhovni svet je s tem postal v resnici zavezniški. Vtis daje koalicije narodov, ki se bore za pravično stvar. Norveški je priznalo junaštvo v odporu naroda. Norveški delegat je poudaril naglost in efektivnost zavezniške pomoči. Posebno naglašeno je bilo soglasje glede skupnih pogledov na nadaljnje dogodke in eventualnosti, ki bi lahko še prišle. Enotna volja zavezniškov je najlepše dopolnilo izjavi, ki jo je dal že Reynaud minili teden nevtralcem, kako lahko v vsakem pogledu računajo s podporo koaliranih sil.

PARIZ, 24. apr. Havas. Tisk se bavi z zasedanjem vrhovnega vojaškega sveta in meni, da je položaj zavezniškov na Norveškem utrjen. Že dejstvo samo, da so se zavezniške čete lahko izkrcale na norveški obali, je velikega pomena. Zdaj so angleške in francoske čete prišle v stik z norveškimi. Izvedla se bo reorganizacija, po kateri bo prišlo do operacij večjega obsega. Oči vseh so pa uprte na Švedsko, na katero se pričakuje napad. Nemčija bo predvsem hotela postaviti svoje baze na švedskih otokih pred Botnijskim zalivom.

Kitajska vera v končno zmago

ČUNGKING, 24. aprila. Havas. Poveljnik kitajske vojske na severozahodnem bojišču, general Čeng Čjang je sprejel zastopnike tujega tiska in jim izjavil: Kitajska vojska se poslužuje taktike uničevanja japonske vojske in njenih bojnih sredstev. Najhujši udarec zadaja Japoncem stalno naraščanje patriotizma med najširšimi množicami kitajskega naroda. S svojo razčlenjeno gospodarsko strukturo, velikimi množinami surovin in neizčrpnimi rezervami ljudi je pripravljena tudi na najdaljšo vojno z Japonci. Sedaj

se pripravlja v rezervi za nastop več ko 70 novih divizij kitajske vojske. Ofenzive japonske vojske doživljajo poraz za porazom na vseh bojiščih. Japonci pa povečujejo svoje politične intrige na Kitajskem, da bi s tem podprli svojo vojaško slabost. Ustanovitev »kitajske« vlade v Nankingu je najboljši dokaz te japonske nemoči. Kitajski narod še ni rekel svoje zadnje besede, a se pripravlja na končni obračun in veruje neomajno v svojo popolno zmago.

Letalski napad na italijansko ladjo

GIBRALTAR, 24. aprila. Havas. (Avala.) Nemško letalo je napadlo s strojnico neko italijansko ladjo, ki je plula ob južni obali Velike Britanije. Nekaj mornarjev je bilo ranjenih.

ANGLEŠKE LADJE PREŽE NA TIHEM OCEANU

NEW YORK, 24. aprila. Exchange Telegraph. Po poročilu iz Manille križari vojna mornarica Anglije v vodah med Filipini in Japonsko. Namen tega križarjenja je po vsej priliki ujeti nemške parnike, ki prevažajo tovore v Vladivostok, od koder se potem pošiljajo po železnici čez Sibirijo v Nemčijo.

POPRAVLJANJE POŠKODOVANIH LADIJ

PARIZ, 24. aprila. Havas. (Avala.) — Listi poročajo o težkih izgubah nemške mornarice in ugotavljajo, da bodo poškodovane ladje zavlekli v Bremen in Kiel, kjer jih bodo 2 do 3, nekatere pa tudi več mesecev morali popravljati.

NOVA NEMŠKA LOKOMOTIVA

BERLIN, 24. aprila. DNB. Nemške tovarne so izdelale nov tip lokomotive, ki premore hitrost 100 km na uro. Goni jo Dieslovi motorji.

DANSKA IN GRENLAND

KODANJ, 24. aprila. DNB. Tisk piše povoljno o interesih USA za Grenland. Listi naglašajo, da so bili odnosi Danske do Grenlanda vedno dobri in da vlada ne misli opustiti te dežele.

NEMŠKE OVCE V BOLGARIJI

BERLIN, 24. apr. DNB. Iz Nemčije so poslali v Bolgarijo večje število posebne vrste ovce, ki bo služila za oplemenitenje bolgarskih ovc. Tako bo dobila Bolgarija tudi boljše volno kakor doslej.

Predlog za zračno blokado Nemčije

PARIZ, 24. aprila. Exchange Telegraph. V nekem intervjuju, ki je izšel v »Petit Parisien«, je izjavil francoski blokadni minister Monnaie, da je stavil angleškemu ministru za gospodarsko vojno Crossu predlog za uvedbo zračne blokade Nemčije. Namen te blokade bi bil onemogočiti vse nadaljnje transporte kon-

trabande po rednih letalskih zvezah. Monnaie je dejal, da cela vrsta nevtralnih ali na videz nevtralnih letal prevažajo v Nemčijo blago in devize. Ako ne bi bilo to tako, ne bi letalo, ki opravlja službo med Lizbono na Portugalskem in Nemčijo, inkasiralo vsak dan 5 do 6 tisoč funtov šterlingov carine.

Sloviti Henckel se je ubil

BERLIN, 24. aprila. DNB. Znani letalec Henckel je pri večerajšnjem poizkusu nem poletu padel in se ubil.

ITALIJANSKI GLAS O BELGIJI

MILANO, 24. apr. Stefani. »Popolo d'Italia« piše, da so zavezniški izkoristili za svojo propagando tudi zadnjo izjavo belgijskega zunanjega ministra o mednarodnem položaju. Spaak je naglasil, da hoče biti Belgija nevtralna, neprizadeta tako s strani Anglije in Francije, kakor Nemčije, ki so vse sprejele enake obveze do nje. Po tem, kar se je zgodilo na Norveškem, je vprašanje, kakšno stališče bi zavzela belgijska vlada, če bi zavezniški poizkušali pri njej z isto akcijo kakor prej na severu, ko vlada v Oslu ni smela reagirati na polaganje min. Belgijska vlada bi pač morala storiti v takšnem primeru proti zavezniškom to, kar se norveška vlada ni upala.

TRETJA ROMUNSKA MISIJA V ITALIJI

BUKARESTA, 24. aprila. Havas. Delegacija romunskih senatorjev in poslancev pod vodstvom predsednika senata Constantina Argetoiana je odpotovala iz Bukarešte v Italijo, kjer bo uradno obiskala Milan. To je že tretja romunska misija, ki obiskuje v zadnjem času Italijo. V tukajšnjih diplomatskih krogih prisojajo tem misijam več kakor samo prehodni pomen.

GRČIJA PROTI TUJCEM

ANKARA, 24. apr. Stefani. Generalni direktor turške policije je izjavil, da niso bili ukrepi, izdani proti tujcem v Carigradu, v protislovju z običajnimi sklepi glede tujih državljanov na turških tleh.

OMEJITEV PROMETA NA DANSKEM

KODANJ, 24. apr. DNB. Danske državne železnice so od sobote dalje znatno zmanjšale svoj promet. Ukinjene so vse prometne zveze z motornimi vozovi, uvedejo se spet vlaki na paro. Tudi privatni promet je zelo omejen.

SLOVAKI SO SREČNI

BRATISLAVA, 24. aprila. DNB. Na vesti, ki so se širile v tujini, da so ameriški Slovaki pristopili v Česko-slovaški odbor, odgovarja vodja slovaških izseljencev v USA, da niso resnične vesti, ki jih širijo zahodne velesile, hoteč napraviti zmedo med Slovaki v svobodni državi. Slovaki so srečni, da imajo svojo državo in se je bodo z vsemi silami oklenili.

ROMUNIJA NE BO OMEJILA IZVOZ BENCINA

BUKARESTA, 24. aprila. Stefani. Romunska vlada demantira vesti, razširjene v tujini, da bo omejila izvoz bencina, ki da ga je v državi dovolj na razpolago. AMERIKA PRODAJA FRANCIJI LADJE

WASHINGTON, 24. aprila. Havas. Pomorska komisija je odobrila prodajo štirih ameriških ladij neki francoski paroplovni družbi.

NOVA KONCERTNA DVORANA V BERLINU

BERLIN, 24. apr. DNB. Ob navzočnosti odličnih gostov je bila svečano otvorjena umetniška dvorana za koncertne prireditve v Berlinu. Za letos je napovedan bogat spored uglednih skladateljev.

MACKENZIE KING PRI ROOSEVELTU

WASHINGTON, 24. aprila. Reuter. Kanadski ministrski predsednik Mackenzie King je obiskal danes predsednika Roosevelta na njegovem letovišču. Sestanek je bil zelo prisrčen.

ANGLEŽI SO MORALI PRIZNATI

BERLIN, 24. apr. DNB. Nemški listi ugotavljajo, da je angleška admiraliteta morala priznati izgubo 19 bojnih ladij, ne omenja pa tonaže, iz katere bi bila razvidna prava škoda.

VOJAŠKA VEČERJA PRI HORTHYJU

BUDIMPESTA, 24. apr. Havas. Regent Horthy je priredil večerjo, na katero so bili povabljeni vsi madžarski vojaški poveljniki generalštabov in armad.

Mariborska napoved. Oblačno in vetrovno vreme. Včeraj je bila najvišja toplota 21.8, danes najnižja 6.4, opoldne 22.5.

Korenovi podvigi o „podonavski federaciji“ v Ameriki

Mnenje Slovak Pressa o intrigah za „osvoboditev Slovaške med izseljenci v USA

BRATISLAVA, 24. apr. Slovak Press. Pod gornjim naslovom se bavijo slovaški listi o akciji Slovaka Ljuda Korena, ki je nedavno v družbi vplivnega madžarskega politika odpotoval v Zedinjene države ameriške. Svoječas je pobegnil iz Slovaške v Budimpešto, kjer da je živel na račun raznih fondov V Ameriki je začel izdajati list »Naša revizija«, v zadnjem času je pa med izseljene Slovake trošil letake, ki prinašajo po pisanju »Slovaka« med drugim: »Slovaška je prišla pod peto tujega življenjskega prostora. Tudi pri nas se izvaja

protektorat. Nadaljujmo z borbo za pravico samoopredelitve narodov. Dogovor, ki je bil sklenjen med nami in Berlinom 1933, se ni obdržal. Moravska Slovaška bi bila morala biti priključena k materni zemlji. Dokler suvereni narod sam ne odloča o svoji življenjski obliki, se ne more govoriti o svobodi. Vrnili se bomo v domovino šele tedaj, kadar bomo imeli moč, da preženemo tiste, ki so se predali in ko bodo zagotovljene demokratske pravice. Ne dajte se preslepiti, svet v Evropi je postavljen na glavo. Boj za svobodo Slovakov se mora med nami v

Ameriki nadaljevati. Sovražnosti s Čehi in Poljaki naj prenehajo, dogovoriti se moramo o skupnem odporu in obrambi.« Na kraju priporoča Koren po mnenju »Slovaka« priključitev Slovaške k podonavski federaciji. List zaključuje: »Resnica je, da si Koren teh stvari ni izmislil. Vse, kar je napisal, je delo tuje gospode. Takšne letake ne izdaja ne za slovaški ne za nemški denar. V Ameriko tudi ni potoval s slovaškim ali nemškim potnim listom.«

Nov način zračne napadalne tehnike Angležev

Veliki uspehi v obrambi Velikobritanskih otokov — Valovni sunki v napadih bombnikov

Angleški listi se zadnje čase mnogo bavijo z ugotovitvijo, da se je otoškemu cesarstvu posrečilo zavarovati ožjo domovino pred presenečenjem od zunaj. Tako je v bojih proti podmornicam, minam in letalom dosegla Anglija rezultate, ki so zagotovili varnost Velikobritanskih otokov. Po bitki pri Montevideu je Atlantik očiščen sovražnih križark, proti posameznim podmornicam, ki bi se še utegnile pojaviti, se bo mornarica znala braniti. Zahodna in lužnozahodna stran angleške obale je popolnoma varna in odprta rednemu prekooceanskemu prometu, v Sredozemskem morju je zavezniška kontrola slejkoprej močna.

V enaki meri to seveda ne velja za vzhodno stran Anglije, v Severnem morju. Toda, po vpadu na Norveško se je angleški vojni mornarici posrečilo, poostriiti blokado, raztegniti minska polja in zapreti sovražnim edincam prost prehod skozi Skagerak. Obramba Velikobritanskih otokov samih je pa postala močna in zanesljiva, notranjost celine je mnogo manj dosegljiva in ranljiva, kakor je bila za časa Monakova.

Za Angleže je tedaj bila dosedanja

doba vojevanja defenzivna. Počasi prehajajo zdaj v ofenzivo in prvi sledovi se že kažejo. Predvsem je treba poudariti, naglašajo listi, da je angleško letalstvo doseglo zaradi svoje izpremenjene napadalne taktike zavidljive uspehe. Že v napadu na Sylt se je nov način angleških zračnih napadov zelo dobro obnesel. Angleži so opustili bombardiranje iz letal v množicah, kakor to prakticirajo Nemci. Izkušnje so pokazale, da takšen napad ne prinaša zadovoljivih rezultatov. Zračne napadalne eskadre bombnikov so tedaj razdelili v manjše edinice, po tri, kvečjemu štiri bombnike skupaj. Zato se pa vrste te edinice v zaporednih valovnih napadih, kakor je to bilo nad Syltom. Časovne razlike med prvim in zadnjim zračnim napadom so zelo velike. Tako je prva trojica bombnikov napadla sovražno oporišče ob 20. uri, zadnja je prišla na vrsto šele po polnoči, ko so ostale bile že davno spet doma.

Najtežjo nalogo ima seveda pri tem prva edinica, ki mora v temi najti cilj in ga skušati čim točneje zadeti. Z zažigalnimi bombami povzroči požar, ki je potem svetilna vodnica ostalim napadal-

cem. Pokazalo se je, da presenečena nemška protiletalska obramba, ki je imela vso noč posla, ni računala z redkimi eskadrami. Efekt protiletalskih topov je v takšnem napadu zelo dvomljiv, posebno še, če se znajo letalci spretno skrivati za sence svetlobnih stebrov reflektorjev. V poštev prihajajo za obrambo le izvrstna lovska letala, toda preden so ta v akciji, se bombniki naglo iznebijo tovorov in vrnejo v svoje baze.

Le tako je bilo mogoče, da so Angleži v napadu na Sylt izgubili izmed 50 letal eno samo. Izvrsten rezultat te prakse so kasneje preizkusili tudi na Danskem in Norveškem. Veliki uspehi pri Aalborgu, Stavangerju in Kristiansundu gredo na ta račun. Britanski bombniki se v manjših skupinah bliskovito pojavijo, odvržejo bombe in se vračajo. Tik za temi prihaja druga, tretja itd. skupina, ki ima že lažji posel ob svitu požarov na letališču. Sovražnim baterijam je težko zadeti redke jeklene ptiče na nebu, odtod majhne izgube v razmeroma zelo riskantnih, pa obsežnih akcijah nove angleške zračne napadalne tehnike.

Bilo kuda Kiki svuda!

Izjava Cvetkovića Francozom

Največji francoski dnevnik »Paris Soir« prinaša izjavo, ki jo je dal njegovemu dopisniku v Beogradu predsednik vlade Dragiša Cvetković. Med drugim pravi:

»Izredno smo zadovoljni, ker so se lepo razvili naši trgovinski odnosi s Francijo. Nadejamo se, da bodo ti prijateljski odnosi trajni. Jugoslavija čuva svojo gospodarsko svobodo, naravno pa jemlje v obzir vsa svoja prejšnja tržišča.

Zunanja politika Jugoslavije je dobro znana. Določena je bila 4. septembra 1939, še bolj jo je pojasnil službeni komunik po seji Balkanskega sporazuma v Beogradu. Mi smo nevtraln. Očuvati hočemo svojo popolno nevtralnost. Večkrat smo že izjavili, da ne zahtevamo ničesar od nobenega naših sosedov, prav tako smo večkrat javno rekli, da ne bomo nikomur dali ničesar svojega. To smo povedali tako jasno, da o tem ne more biti dvoma. Vsak napad na naše meje bo nas našel pripravljen, da se z orožjem branimo na enak način, kakor smo to delali v preteklosti. Kar smo doslej ustvarili, ne bomo nikoli dopustili, da bi nam kdor koli vzel. Mislim, da sem v tej svoji izjavi dovolj jaseen.

Rusko žito za Nemčijo plove po Donavi. Na Dunaju so pripravili velike silose za izkrčevanje.

Prepoved izvoza strojev za Turčijo je izdala budimpeštanska Narodna banka. Oblasva se zagovarjajo, da je to reakcija zaradi nizkih cen madžarskega blaga na turških tržiščih.

Poslanica patriarha Gavrila

Patriarh Gavril je k velikonočnim pravoslavim praznikom izdal poslanico, v kateri naglašja med drugim: »Svet je na nevarnem, zelo mračnem razpotju. Z velikim strahom gleda v bodočnost. Neki brezbožni filozof starega veka je učil, da je pravica nasilja prav takšna kakor ona moza, ki je poln vrtilin. Neki evropski ideolog pa uči zdaj, da sila močnejšega opravičuje nasilje s stališča pravne znanosti! Med obema tema poganskima naukoma je danes uklenjena in pritisnjena krščanska civilizacija Evrope! Kam to gre, kam bo vse to dovedlo?«

Dr. Maček romunskemu tisku

Dopisniku bukareškega »Curentula« je podpredsednik vlade dr. Maček dejal, da je tesno sodelovanje med evropskimi državami najboljša garancija za napredek Evrope. Kitajski zid avtarkije, s katerim so se ogradile nekatere države, je škodljiv za gospodarstvo narodov. Vsi narodi v Podonavju so poklicani, da v prvi vrsti ustvarijo medsebojno gospodarsko sodelovanje. To ni le korist, nego imperativna potreba. Že dalje časa se trudim za zblizanje držav, katerih interesi so identični. Po velikih žrtvah nam je uspelo, osvoboditi se in zediniti. Danes nas nič več ne more razdeliti. Naše sodelovanje mora biti po svobodni volji, brez formul, navrženih od zunaj.

Naši muslimani za obrambo države

Sarajevska »Pravda« dr. Behmena piše: »Poleg vse nevarnosti in ognja okrog nas smo lahko mirni, ker imamo polno zaupanje v visokega krmilarja našega broda. Narod pa mora biti kljub temu materialno in moralno pripravljen na vse. V obrambi države, naše rodne zemlje in domacij nas ne sme nič iznenaditi. Vsak čas moramo biti pripravljeni, da kot en mož poletimo na znak trobente pod kraljeve zastave. V tem času morajo izginiti vse razlike med nami. Vsi smo sinovi te države, vsi jo moramo ljubiti. Njena svoboda je naša svoboda. Kot en mož se moramo znati boriti zanj, kakor so se naši dedi in pradedi.«

Bivše člane Železne garde je sprejel kralj Karol v avdienci. Romunska vlada jih je nedavno izpustila iz zaporov.

Utrjevanje Guama, 1500 milj od Tokia oddaljenega vojnega oporišča Zedinjenih držav nadaljujejo, kljub protestu japonske vlade.

Pazite na vohune in agente!

Eno izmed glavnih stremiljenj sovražne obveščevalne službe je, da z vsemi sredstvi zanese zmešnjavo med ljudstvo in omaje zaupanje v državno upravo, in poleg tega še, da zbira podatke o naši vojski in narodni obrambi.

Dolžnost vseh Jugoslovanov — moških in ženskih, majhnih in velikih — je, da vse, kar okrog sebe vidijo ali zvedo in kar bi zanimalo državno obrambo in varnost države, nemudno sporočijo — najbolje osebno — najbližji vojaški oblasti. Vsa poročila o gornjem sprejemajo: Generalštab štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani — Metelkova ulica in komande mesta po vseh garnizijah.

Naprosajo se vsi rodoljubni ljudje te države, naj posvetijo vso pozornost tujim osebam, med katerimi so po navadi tuji agenti in vohuni. Večkrat imajo tudi na videz brezpomembni podatki ogromno važnost. Vedno moramo imeti pred očmi, da je potrebno, da tudi na ta način storimo svojo dolžnost do kralja in domovine. Bodite v tem smislu vestni, ker boste s tem koristili državni skupnosti in samim sebi.

Iz generalštaba štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani, Metelkova ulica.

Kosanović o mejah banovine in države

Senator Sava Kosanović, prvak SDS, je na zborovanjih v Okučanih, Medarjih in Rajciu dejal, da je »edno zagotovilo obstoja države v sporazumu med Srbi in Hrvatli. Leta in leta smo se prepirali in ni nam bilo dobro. Nas ne zanimajo

meje banovine in okrajev, za nas so važne državne meje, ki jih je treba složno braniti. Položaj Srbov na Hrvatskem je odvisen od tega, koliko so ti močni in organizirani.«

O koncentraciji vseh narodnih sil

Akcija za koncentracijo vseh narodnih sil, ki se opaža v državah Balkana, temelji v želji, da se dvigne duh prebivalstva, da se okrepi odporna sila naroda za primer, da bi se vojna raztegnila na Balkan. Neke srbske stranke si hočejo s pomočjo te ideje pomagati do oblasti. Njih izjave so glede hrvatskega vprašanja neodmerjene. Ti politiki pozabljajo, da so stari časi minili. Danes je hrvatski narod tako močan, da se more uspešno upreti vsakemu polzkusu, ki bi hotel zavreti normalen razvoj medsebojnih od-

nošajev. Hrvati celo zahtevajo, da se njih vpliv na skupnih interesih še poveča, piše »Hrvatski Dnevnik« v svojem današnjem uvodniku.

Francoska vojna mislija iz Sirije je prišla v Carigrad ter konferira z višjimi častniki turškega generalnega štaba.

Superdreadnoughte po 50.000 in 52.000 ton, orjaške vojne ladje bo gradila USA v odgovor na gradnjo osmih japonskih oklopnic po 43.000 reg. ton.

Zanimiva polemika o Monroevi doktrini Nemčije

Nemški poslanik v Oslu o življenjskem prostoru — Pariško mnenje o novem redu v svetu

Pariški listi prinašajo glede na dogodke v Skandinaviji zanimivo izjavo, ki jo je dal nemški poslanik v Oslu dr. Brauer tri dni pred vkorakanjem nemških čet. Beseda je bila o življenjskem prostoru Nemčije, ki »zahteva zase dovolj prostora v srednji Evropi, kar so Angleži vedno odklanjali. Že Wilson je v svojem mirovnem programu naglasil, da se gospodarsko življenje narodov ne bo prei ustallilo, dokler se ne bodo v tem zedinili vsi narodi sveta. Nemčija, Italija in Japonska so s svojo avtarkično politiko sledile geslu Wilsona, plutokratske zahodne države so pa s svojo politiko uničile gospodarski liberalizem, ki ga je zagovarjal Wilson. Mussolini se je že 1931 trudil, da bi ustanovil veliko gospodarsko oblast pod italijanskim pokroviteljstvom, ki bi segala od Madžarske preko Balkana do Abesinije. Na isti način so stopile skandinavske države po konvenciji v Oslu v stik s Holandsko in Belgijo, Japonska je pa začela z zasedbo

Mandžurije podobno gospodarsko politiko na Daljnem vzhodu.«

»Ko je po vsem tem začela Nemčija 1933 izvajati svojo politiko življenjskega prostora v srednji Evropi, ni to bilo nič novega«, je nadaljeval dr. Brauer. »Seveda je imela tudi strategija pri tem svojo vlogo.«

Na to odgovarjajo francoski listi: »Kakor hitro hoče nekdo na ozemlju tujega naroda voditi gospodarsko politiko iz strateških razlogov, ne more biti več govora o življenjskem prostoru, nego o imperialistični ekspanziji. Dr. Brauer je primerjal nemško gospodarsko politiko z Monroevo doktrino, o kateri je bilo mnogo govora med posetom Sumnerja Wellesa v Nemčiji. Nemčija je objavila svojo lastno Monroevo doktrino v srednje-evropskem prostoru, je dejal poslanik. Zato se bo uprla vsakemu vmešavanju v ta prostor brez njenega predhodnega sporazuma, kakor je to v Ameriki.

Monroeova doktrina v Ameriki je pa

bila ustvarjena na popolnem soglasju vseh prizadetih in zaupanju, pravijo v Parizu. Po nemški Monroevi doktrini pa ideja življenjskega prostora ne pomeni sodelovanja brez izkoriščanja narodov.«

Dr. Brauer je zaključil: »Zaradi življenjskega prostora se je začel boj. Ako priznavate našo oblast v srednji Evropi, bomo mi priznali nedotakljivost pomorskih poti angleškega cesarstva na svetovnih morjih. Isto velja za Francijo.«

»Ne želimo nikake prevlade, tudi je ne dopuščamo drugim«, odgovarjajo Francozi. Ne priznavamo ideje življenjskega prostora, kolikor se s tega prostora izključujejo druge države in gospodarska politika na osnovi najširšega liberalizma. Hočemo nov red v svetu, ki bo prispeval k blagostanju vseh narodov brez izjeme. Francija, Anglija in Zedinjene države ameriške pripravljajo zdaj organizacijo sveta, ki v življenjskem prostoru ne bo poznala nobenih mej.«

Presenečenje nedeljskega lovca.

Novice

Poglavje o „strokovnjakih“ in tujcih

Celje, 24. aprila.

Ako bi Vam, gospod urednik, bila dana možnost, da pregledate akte, s katerimi se opravičuje dvajsetletna nenadomestljivost raznih »strokovnjakov«, potem bi šele spoznali nepopravljive grehe, ki so bili v tej dobi pri nas storjeni. Narodno zedinjenje je našlo po naših industrijah nebroj »zabušantov«, ki so se skrivali pred strelskimi jarki kot nesposobni za službo v vojski. Naš človek je moral tedaj prenašati vse gorje po bojiščih, v koncentracijskih taborih, paj omenim »suhi Bajer«, ljubljanski grad, graške zapore itd.

Po končani vojni so bivši »zabušanti« ostali na svojih mestih. Zakaj?! Tuji, naši narodnosti sovražni kapital je tedaj pobrskal po kotih ter postavil na čelo tem industrijam svoje ljudi, ki so mogoče bili po domovnici člani naše narodne skupnosti, po svoji miselnosti in tudi po strokovnem znanju so pa bili popolni tujci. Da so takšni predstavniki tujega kapitala bili zgolj izvrševalci tuje volje in naredb, nam ni potrebno naglašati. Poudariti pa moramo brezvestnost eksponentov tujega kapitala. Vsedli so se na dobro plačana mesta in bili tolmači tujih želja. Kapital tujcev je bil interesiran na tem, da v podjetja ne pride naš človek domačin, da se na ta način ohrani skrivnost ogromnih zaslužkov. Domači človek bi ne mogel biti brezvesten izkoriščevalec svojega sonarodnjaka in s tem tudi svoje občine in države. Moral je torej ostati tujec, ni se pa pri tem pozabilo, da prisotnost tujcev daje našem podjetju in našim industrijskim krajem tudi tuj značaj.

Ne mislite mogoče, da ta igra ni bila premišljena. Dogodki zadnjih let dajejo tem trditvam prav! Najnovejši dogodki pa naravnost vpeljejo po remeduri!!

Vprašali se bomo: kaj pa ljudje ki stojijo na čelu teh podjetij? Slednji so, ako je bilo v interesu kapitala, vstopali v vplivne stranke, narodna društva in korporacije. Stranke so dobre za doseg koncecij, narodna društva so kulise za opešanje stare miselnosti, korporacije pa podpirajo in utemeljujejo neobhodnost tujih nameščencev! S tem je bilo doseženo mnogo in ni čudno, da so takšni vodilni krogi znali najti vedno voljna ušesa, katera so razumela večno spoštovano in izmišljeno frazo: »Strokovnjak pri naši komplicirani napravi... in takšni strokovnjaki, »strokovnjačijo« že polnih 20 let. To poglavje velja torej predvsem za strokovnjake v »knjiženju in skrivanju« ter ustvarjanju zunanega lica našega podežela in industrijskih centrov.

Ko bi pa nastopil tisti »tako željno pričakovani dan« bi z mirno vestjo prvo uro stopili pred stare tlačilce v novi obliki in s ponosom rekli: **Blagoslov in nagrada nas, o Pastir, ohranili smo, kar je tvoje, in Ti predajamo v osveženi obliki!**

Imamo pa tudi drugo vrsto strokovnjakov ki so pa svoje strokovnjaštvo šele tukaj ugotovili in nastali »neobhodni strokovnjaki pri naših kompliciranih napravah« kot:

Stavbeni risar je postal strokovnjak za metalurgijo;

Brezpoklicni in nedovršeni študent, bivši zabušant, strokovnjak za toplotništvo;

Bivši slaščičar je postal kemik in barvarski strokovnjak.

Krono teh »strokovnjakov« pa predstavlja strešni krov, ki je »neobhodno potreben« pri naših specialnih tovarniških strehah.

Nerazumljivo nam je, da more na čelu kemičnih podjetij biti trgovec nestrokovnjak pri enem podjetju, dočim je lahko pri drugi kemični industriji strojnik. Prav tako ne razumemo, da more biti slaščičar nameščen v tekstilni industriji kot kemik in barvar!

Da kar mogoče takšnih nenadomestljivih moči, ki so se rekrutirale iz vrst mesarjev, delavcev, šoferjev itd. nenadomestljivih tujcev po naših podjetjih, je jasno vsakemu poznavalcu razmer, dočim naš domači, še tako sposoben delavec, strada v nepomembnih in od tujca »namočevanih« podrejenih službah.

Šlo se je celo tako daleč, da morajo ponekod domačini tujca nazivati z inženjerjem! Takšni »inženjerji« sedijo leta in leta kot nenadomestljivi pri nas, odjedajo kruh domačim strokovnim močim in diplomiranim inženjerjem, dočim morajo slednji igrati podrejeno vlogo ali pa se seliti od vrat do vrat ter ostajajo čestokrat leta in leta brez kruha. Tujec brez kvalifikacij ali pa z »diplomo« kakšnega inozemskega tečaja, ki se je dala svoječasnno kupiti v raznih velemedstih za nekaj tisoč dinarjev, igra pri nas vlogo visoko kvalificiranega strokovnjaka in nas smeši v svoji nadutosti.

Toda krivica, ki se dela našim strokovnim močim s tem, da se jih zapostavlja, ker so domačini, mora biti popraviljena.

Ako je tujec, strojni inženjer, lahko na čelu kemičnega podjetja, mora biti tudi strokovno usposobljen domačin sposoben voditi to podjetje!

V dvajsetih letih je bilo časa dovolj, da se vsakemu tujem »specialistu« dodeli in usposobi domačin, da ga zamenja!

Vprašanje pa je, zakaj se niso tozadevne zakonske uredbe spoštovale? Zakaj se je z intervencijami raznih strankarskih veljakov podeljevalo raznim »strokovnjakom« naše državljanstvo? Naše državljanstvo imajo celo ljudje, ki so se ga svoječasnno iz zgolj šovinističnih razlogov odrekli, da si ga pozneje po brezvestnih intervencionistih ponov-

no pridobijo ter s tem izigrajo jasne določbe uredb o nameščanju tujih muči. V novejšem času so pa znani celo slučaj dvojnega državljanstva v naši državi!

Vprašajmo se, kakšno korist smo imeli od vseh teh dolgoletnih bivanj tujcev pri nas?

Bili so dobro plačani in so še! Denar so nalagali v inozemstvu! Svoje otroke so vzgajali in jih vzgajajo po inozemskih nam sovražnih šolah, tam se njihovi otroci vzgajajo v prepričanju, da so naši kraji njihovi ter da smo mi tukaj le začasni pritepeni, ki vladamo njim »gospodarjem«, kratko: hlapec si je za kratek čas prilastil vlogo gospodarja in ni več daleč čas, ko zopet zavladava pravi vladar in gospodar hlapčev. To je rezultat njihove miselnosti, njihovega dejanja in nehanja, to je posledica naše popustljivosti in nepremišljene tolerance! Sami smo pustili tujcu bič, da nam dalje valpetuje. Rezultat?

Daleč smo od tega, da bi kovali iz tragike žene, matere in družine, kapital za hujškanje. Zavedati se pa moramo, da je življenje ravno našega malega človeka tako dragoceno, da ta

malč človek predstavlja našo moč, naš ponos in našo nado, da ta malč človek predstavlja hrbenico naše domovine. Na braniku naših meja se gotovo ne bo znašel niti eden imenovanih »strokovnjakov«,

čeprav je našel v naši domovini svojo

Meko in Medino, čeprav je tujec po sili prilik in v pomiritev naše rahločutnosti sprejel morda tudi naše državljanstvo ter se včlanil v naše narodne organizacije in društva. Ta tujec, v kolikor nam ne pada v hrbet, bo ostal na mestu, da se pripravi za dostojen sprejem nas, ki bi se vrnili iz eventualnih borb oslavljeni in neodporni, da nam zavilati nad hrbti z novo močjo svoj valpetski bič in da ponovno stopi v borbo z vsakim, ki bi se upal postaviti njegovi nadutosti po robu.

Zadnja ura je, da se napravi paševanju tujcev v naši domovini konec! Zahtevamo strogo izvajanje zakona za vse tujce brez obzira, kam spadajo! Izvrši se naj revizija državljanstev, vseh v zadnjih letih podeljenih dovoljenj za bivanje in zaposlitev. Tudi se naj izvrši revizija importiranih »strokovnjakov«. Tujec, ki se lahko nadomesti z domačo silo, se naj takoj odslovi. Merodajen mora pa biti za presojanje neobhodnosti strokovnjaka le domačin strokovnjak in ne kakšna plačana kreatura.

Sami imamo dovolj strokovno sposobnih ljudi, ki bodo ramo ob ramo stali skupaj s tovarišem delavcem na braniku domovine, kadar bo domovina klicala! Pripravljeni smo doprinesiti krvni davek domovini, ne smemo se pa več pustiti na svojih tleh tlačiti od tujerodca!

Dajte nam domače strokovne moči, ki bodo delavca in domačina razumele in v vzajemnosti delale za dobrobit naše skupnosti, odprite oči, vi, ki ste merodajni, ker:

Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti!

Nova šola v Selnici ob Dravi

Jesen je bila, ko je sredi vrtov in sadonosnikov v Selnici pričela rasti iz tal nova stavba velike šole. Tiho brez vsakih svečanosti je bil položen temeljni kamen. Delo je napredovalo, za naša bodoča pokolenja. Huda zima ob božiču je zaustavila delo. S prvim smehljajem pomladnega sonca je postalo na gradišču zopet živahno. Pridna delavčeva roka je nadaljevala delo gradnje šole, ki je v svoji polovičarsko dovršeni obliki dajala revno sliko. Rasti je pričelo drugo nadstropje, za tem je stavba dobila pokrivalo, ostrešje in zeleno okrašene smreke so pričale, da praznuje šola svoj drugi tihi praznik.

Srečni smo, da dobi obmejna Selnica dvanajststrazredno šolo. Želimo, da dobi naša mladina v njej dobrih

POŽAR UNICIL DOMACIJO

V torek je izbruhnil požar pri pos. Skrget Ivanu v Spodnjem Gasteraju, obč. Sv. Jurij v Slov. gor. Radi močnega vetra je ogenj z bliskovito naglico zajel tri objekte in je bilo vsako reševanje, razen živine, onemogočeno. Vsa poslopja in v bližini zloženi stavbeni les je uničil požar. Škoda znaša 15.000 din. Lastnik ni bil zavarovan. Požar je nastal po krivdi domačih, ki so opustili zadnji čas redno mazanje razpoke na zidu ob peči, skozi katero je tokrat švignil plamen na prosto in je zajel najprej slamnato streho.

ZEOGLASNI TAT IN VLOMILEC V ROKAH PRAVICE

Orožniki pri Sv. Lenartu v Slov. g. so aretirali zloglasnega tatu in vlomilca Prestopnika Valentina iz Brezovice pri Ljubljani. Omenjeni je bil že 15 krat kaznovan. Tudi tokrat so ga radi raznih tatinskih dejanj že dalj časa zasledovali. Pot ga je zanesla v Slovenske gorice, kjer je končno padel v roke pravici.

PRIZAD KUPUJE VINO V BANATU

Te dni je pričel Prizad kupovati vino v Banatu. Kupuje vse vrste banatskih vin od konsumnih do vin, ki so za kuhanje žganja. Prevzeto vino plačuje Prizad takoj po 18 par litrske stopinje.

KORUZO BOMO KUPILI V BOLGARIJI

Kakor nam poročajo, je sklenjen med Bolgarijo in našo državo trgovinski sporazum za uvoz 5000 vagonov bolgarske koruze. Denarna sredstva za uvoz te koruze so že zagotovljena.

napotkov in znanja za življenjsko pol in trdno narodno zavednost. Vendar ob veliki sreči nam greni zadovoljstvo misel, da velika šola nima nobenega prostora za šolske svečanosti. Ali večji arhitekt ne bi znal napraviti v kleti iz obednice in bližnjih prostorov začasno dvorano z odrom! Z dobro voljo se da še isto izvršiti. Dalje bo nova šola, večja od farnega hrama sv. Marjete, vsled nepravilne štednje zaznamovana s higienskim nedostatom, da bo brez pitne vode, oziroma v najboljšem slučaju bo napeljan vodovod po katerem se bo pretakala umazana potočnica selniškega potoka. Ali res ni mogoče poskrbeli tudi za zdravje šolotne otrok. Zdrava voda je važen vir zdravja. Slednjič bo šola tudi brez električne razsvetljave, kljub temu, da je baš v Selnici največja elektrarna. Brezčasne šolske dvorane, pitne vode in elektrike bo naše dete, selniška šola, enaka otroku s prirojeno napako, ki se mora kasneje operativnim potom popraviti. Selniški občinski očetje ne štedite na nepravem mestu, kasneje bodo ista dela sigurno izvršena, seveda za večje vloge.

Še k tragičnemu dogodku v Hrastniku

Na naše poročilo k tragičnemu dogodku v Hrastniku, ki smo ga objavili 20. t. m., smo prejeli še naslednje pismo:

Gospod urednik, Hrastniški dogodek nad »žigosanim delavcem«, ki je dal povod, da se živo razgiba vprašanje tkz. specialistov in »neobhodno potrebnih« tujcev, je našel v našem listu branilca stvari same. In vprav to me je ohrabilo, da se vam v imenu mnogih neznanih slovenskih in jugoslovanskih Gačnikov zahvalim za odločno besedo, ki ste jo zastavili v obrambo pravice našega delavca in nameščencea.

Značilno je za miselnost raznih gospodov »strokovnjakov«, da se smatrajo poklicane, da javnosti tolmačijo »nacionalno zavednost in pripadnost« povzročitelja dogodka v Hrastniku. Vsa javnost brez ozira na strankarsko pripadnost pa je že zdavnaj imela svoje mnenje o »nacionalnosti« teh strokovnjakov in vzrokih njihovega članstva v raznih društvih.

Povzročitelj tragedije v Hrastniku je doživel spontano obsodbo pri pogrebu pokojnega Viljema Gačnika. Vsa javnost pa je tudi prepričana, da ne bo ušel zasluženi obsodbi na merodajnem mestu, ki bo brez dvoma znalo pravilno in pravično oceniti tragični dogodek. Zato se pa tembolj čudi-

Z ŽELEZOM SMO DOBRO ZALOŽENI

Na nedavni konferenci Zveze jugoslovanske industrije železa in kovin je bilo ugotovljeno, da je naša država z železom dobro preskrbljena. Zbiranje starega železa je pri nas v polni meri uspelo, zagotovljen pa je tudi uvoz železa iz Nemčije in Madžarske. Nemčija nam bo dobavila 5000 ton belega surovega železa v štirih obrokih, Madžarska pa 5000 ton belega surovega železa, 6000 ton neobdelanega železa, 4000 ton profiliranega železa, 300 ton pločevine, 1000 ton valjanega železa, 250 ton specialnega jekla in 150 ton železa v ploščah.

CENE V TRGOVINI NA VELIKO JE TREBA MAKSIMIRATI

V Novem Vrbasu je bila te dni anketa predstavnikov trgovcev, pekov, mesarjev, gostilničarjev in drugih strok, ki so razmotirali o dosednji druginji in proučevali maksimiranje cen raznim življenjskim potrebščinam. Na tej konferenci je bilo ugotovljeno, da ni mogoče maksimirati cen v trgovini na drobno, dokler ne bodo maksimirane cene v trgovini na debelo. Zato je bila sprejeta spomenica, v kateri gospodarski krogi zahtevajo maksimiranje cen v trgovanju na veliko.

mo dejstvu, da se smatrajo razne osebnosti poklicane tolmačiti javnosti narodno pripadnost dveh bratov v tako — milo rečeno — smešni obliki. Tragika celega dogodka je le v tem, da je postal preminuli Gačnik žrtev ohole prepotence doseljenih tujerodcev, ki nimajo z našim narodom nič skupnega, razen da uživajo v bogati meri naš dober kruh in našo gostoljubnost, pa poleg tega izkoriščajo našo kratkovidnost. Razni »Prochaske« bi morda bolje storili, če bi javnosti pojasnili, kaj pomenijo rdeči žigi v delavskih knjižicah odpuščenih delavcev! Vsak Hrasničan ve, da je bil tudi pokojni Gačnik deležen takega rdečega žiga in vseh »ugodnosti«, ki so s tem žigom zvezane. To dokazuje njegovo brezplodno dveletno iskanje zaslužka, ki ga ni mogel nikjer najti! Prepuščam javnosti, naj sama presodi, kdo je krivec, da ostaja naš slovenski delavec trpin leta in leta na cesti in ulici, brez kruha in zaslužka, ker ga je rdeči žig vsepovsod onemogočil. Medtem pa se tujec na naših tleh masti in gospodari! Svoj konec najdejo taki »žigosani« trpini mnogokrat v kaznišnici ali v grobu.

Dejstvo pa je, da je bil Zelinka aretiran šele ob 22. uri zvečer, dočim se je tragični dogodek odigral že ob 14. uri. Vsak popravek v tej smeri je tendenciozen.

Hrasničan.

Maribor

Simfonični koncert Glasbene Matice

Čeprav je bila nordijska glasba že v srednjem veku v popolnem razcvetu in se je tu že zgodaj pojavila tudi opera, so nordijske skladbe dobile šele z Dancem Nilsom Gadeom (1817—1890) in v njegovih naslednikih, v obeh Norvežanih, Svendsenu in Griegu, tisti mednarodni sloves, ki je ponesel z Griegovim imenom slavo norveške glasbe po koncertnih dvoranah vsega sveta.

Jan Severin Svendsen, ki je naši publiki še skoraj povsem neznan, se je rodil 1840 v Oslu. Bil je izvrsten violinski virtuoz, ki je na svojih umetniških potovanjih prepotoval ves evropski sever, celo Anglijo, Škotsko, Dansko, Farsorske otoke in Islandijo ter deloval po vseh velikih glasbenih prestolnicah v Parizu, New Yorku, Rimu, Londonu, Leipzigu, in seveda v svoji domovini v Oslu, dokler ni postal 1883 dvorni kapelnik v Kodanju, kjer je 1911 umrl. V svoji glasbi se je skušal približati norveškim narodnim pesmim, ki jih je mnogo zelo spretno harmoniziral. Iz sveta je prinesel v norveško glasbo novoromantične elemente Berliozja in Wagnerja. Posebno učinkuje Svendsen po svojem bogatem koloritu in po osvežujočih nordijskih temah, ki jih je tudi v njegovih skoro klasično umerjenih simfonijah toliko, da morajo poslušalca očarati. Najbolj znane so njegove skladbe: Uvertura v »Romea in Julija«, »Sigurd Slembe«, »Karneval v Parizu«, violinski koncert, koncert za violončelo in njegove »Štiri nordijske rapsodije«, od katerih bomo slišali tretjo na koncertu Glasbene Matice.

Edvard Hagerup Grieg (rojen 1843 v Bergenu, umrl 1907 istotam), je gotovo najizrazitejši predstavnik nordijske glasbe. Kakor Smetana in Dvořak je tudi Grieg posegal globoko v narodno duševnost in odkril svetu najčudovitejše

zaklade narodne glasbe. Griegova prva učiteljica je bila njegova mati, ki ga je seznanila z osnovnimi pojmi iz glasbe in poučevala v klavirju. Konservatorij je obiskoval kakor njegov le za tri leta starejši rojak Svendsen v Leipzigu, od koder je šel v Kodanj, kjer je posebno vplival nanj mladi Norvežan Rikard Nordraak, ki mu je odkril lepo norveško narodno pesništvo. Tudi on je mnogo potoval, posebno po Italiji, a se je končno 1880 naselil v svojem rodnem mestu Bergenu, kjer je pričakal smrt. Grieg je bil čudovit mojster razpoloženj, ki jim je našel nedosežna izrazna sredstva. Izmed njegovih del so pač najbolj znane skladbe k Ib-senovemu »Peeru Gyntu«, »Lirični komadi«, »Humoreske«, »Norveški plesi«, »Poetične slike«, »Slike iz življenja naroda«, razne klavirske in violinske sonate itd. Njegov klavirski koncert za dva klavirja, ki ga je dr. Roman

dr. Roman

Po veliki je spremeni književnikov stopniki sodstva na pobudi v Maribor okviru III. U. 15. maja, v Na kor smo izvede riboru tudi nek niki, ki jih v so bili zadržan Vladimir Nator pesnika, ki ju najboljše, kar ji ski jug. Tina Uj

Meso se ne sme pod

Poročali smo že, da so mariborski mesarji vložili prošnjo za dovoljenje povišanja mesnih cen. Kakor izvemo, je bavovina odklonila njihovo zahtevo, tako

da sedaj ne smejo in okolici povišati cen, kar bodo naše gospodinjice gotovo z veseljem pozdravile.

Pismo uredniku

Gospod urednik, vedno pogostejše se čita zadnje čase o prepotrebni ostrejši kontroli inozemcev v naši državi, za katerimi se večkrat skriva za državo in poedince prav velika nevarnost.

Ta napovedana stroga kontrola — ki je v sedanjih nemirnih časih prepotrebna — pa bi morala biti enakomerno stroga in indiferentna proti vsakemu inozemcu, od navadnega človeka do industrijalca itd., ter od na novo došlega in pa tudi do takšnih, ki se že desetletja na kakršenkoli dovoljeni ali nedovoljeni način zadržujejo v naši državi, si tukaj kopičijo na dovoljen in nedovoljen način premoženje in kratijo domačine. Vsa čast poštenemu inozemcu — vsa pažnja zavratnemu!

Znan mi je slučaj: Prišel je pred nekimi 20 leti v našo državo tujerodni inozemec brez vsakega premoženja. Tukaj je zlezel v neko veleindustrijsko podjetje, v katerem še dela z razločkom, da je bil od začetka majhen neznan delovodja nekega dela tega velepodjetja, danes pa je do 80% lastnik tega podjetja. Vsi ravnatelji, delničarji in sanatorji tega podjetja so z izgubo težkih premoženj morali pri tem podjetju odnehati in tudi tisti ki je to pred konkurzom stoječe podjetje saniral. Ta bivši delovodja pa je znal zadevo zvito ravnati le sebi v korist, kradel je tok neki mestni občini ter s tem izdrževal obrat skozi leta, goljufal je delničarje za njihove vloge, ter državo za davke, prav spretno razliral bilance po svoji mihi volji in to vse nekaznovano, pod kritjem takozvanih »dobrih vez«, ki se celo predstavljajo za narodne! Da pa takšen človek še danes po skoraj dvajsetletnem bivanju v Jugoslaviji ne obvlada našega jezika, toplotno simpatizira z tujimi idejami in tukaj biva brezskrbno in brezskrbneje kot pošteni domačin, je pa tudi svojevrstno in bi bilo merodajnim oblastem toplo priporočljivo da bi se kontrola takšnih tujerodnih udomačenih tujcev prav temeljito dotaknila! Z odličnim spoštovanjem F. P.

SLIKARSKI MOJSTRI ODBILI KOLEKTIVNO POGODBO

Sinoči je bil pri »Zlatem konju« občni zbor Združenja obrtnikov slikarstvih in sorodnih strok v Mariboru, ki ga je vodil predsednik g. Senekovič. Uvodoma je pozdravil predsednika Slovenskega obrtnega društva in zborničnega svetnika g. Sojca, častnega člana g. Juteršnika ter poročal o delovanju Zveze slikarskih mojstrov v Mariboru. Iz tajniškega poročila g. Julča Novaka posnemamo, da šteje Združenje 31 članov.

Nato je predsednik z lepim nagovorom izročil g. Sojcu za njegove obrtniške zasluge krasno diplomu. Diplom je dobil tudi slikarski mojster in trgovec Ludvik Sabukošek. Sledil je razgovor o kolektivni pogodbi, ki jo zahtevajo pomočniki. Mojstri so podpisali kolektivne pogodbe z ozirom na sedanje razmere odklonili. Pristali pa so, da bodo posamezniki povišali plače svojim pomočnikom. Za izboljšanje položaja pomočnikov sta se zavzemala g. Mirtič in Pahernik, ki pa sta zahtevala, da banovina dovoli mojstrom povišanje cenika. V pomočniško izpitno komisijo so bili izvoljeni: Senekovič, Lazar, Kašan, Zorati, Pezdicek, Černoga, Pahernik in Juteršnik.

Združenje je protestiralo proti razpustu s strani Zbornice in vložilo pritožbo. Volitev-fetos ni bilo.

TATVINA V MAISTROVI ULICI POJASNJENA

Te dni smo poročali o tatvini dragocenosti v Maistrovi ulici 6. Policija je takoj izsledila storilca in zaplenila zlatino ter jo vrnila lastnici.

TRŽNE DOBROTE SO SE VEDNO DRAGE

Krompir ima še vedno stalno ceno 2 din za kg ali merica 12 do 14 din. Čebula je po 3 do 4 din, česen po 8 do 10 din, zeljate glave do 6 din, kisto zelje po 4.50 do 5 din, repa po 2 din, karfičola 10 in 12 din kg. Ohrovt je celo po 5 din glava, hren po 7 do 9 din kg, glavata salata po 16 do 18 din kg, grah v strožu po 16 do 18 din kg ostala zelenjava pa ima nespremenjeno ceno.

m Bolgarski akademiki bodo v kratkem prišli na ekskurzijo v Maribor, kjer jim pripravljajo lep sprejem.

gove glasbe, poleg tega pa predstavlja kot nekaj »dvogovor« med solom in orkestrom originalnost, ki svojega vpliva ne more zgrešiti.

Antonin Dvořak je naši publiki že dovolj znan, da bi bilo odveč o njem in njegovi glasbi še na široko razpravljati. Njegova simfonija v e-molu, ki jo označujejo tudi z naslovom »Iz novega sveta«, je morda njegova najzanimivejša skladba. Nastala je v začetku leta 1893 v New Yorku in slovi po nekem »amerikanizmu«, ki daje vse skladbi neki eksotičen prizvok. Sam Dvořak je priznaval, da je pisal v duhu ameriških narodnih pesmi. Ta zadnja Dvořakova simfonija se odlikuje po svoji jasni izraznosti. Teme v njej so izredno kratke in v prav »ameriškem« tempu izvedene, v organično enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

enotno celoto, ki zahteva

Srajce z indeformeks ovratnikom, svilenesrajce s kratkimi rokavi najcenejše pri F. Kramaršič, Gosposka ulica 13.

m Balo platna za brisače je nekdo ukradel vdovi Amaliji Klehoferjevi iz Mejne ulice 22.

m Talvine žepnih ur. Tovarniškega praktikanu Josipu Roganu je bila ukradena srebrna žepna ura z verižico. Srebrna žepna ura je izginila tudi pivovarju Mihaelu Sumecu.

m Z doma je pobegnil 14letni Jožef Marhl iz Gajevе ulice 9 in manjka za njim vsaka sled.

m Na proslavi 100 letnice rojstva P. Čajkovskega, ki jo priredi sola Glasbene Matice v petek, 26. t. m., ob 20. v Narodnem domu, nastopijo gojenci klavirskega violinskega in solopjevskega oddelka, pa tudi dijaški orkester in godalni kvartet.

CIK BONBON JE PRAV RAZLIČNIH SORT, TODA VSE KORISTNE SO ZA SPORT. Zaloga za Jugoslavijo: Maks Jeras, Ljubljana, Miklošičeva 34, telefon 38-36

* Jadran-Nanos — Pevska vaja se vrši izjemoma jutri v četrtek, radi nedeljskega nastopa. — Pevovodja.

* Člane upokojeence Podpornega društva žel. del. in usl. v Mariboru obveščamo, da se vrši v četrtek, 25. aprila 1940 ob 16. uri članski sestanek v dvorani Ljudske univerze (prej kino Apolo) Slomškov trg.

* Ne belite si glave: KAM ZA BINKO-STI? „Putnik“ Maribor prireja užitekopolne izlete z modernimi avtokari: 10.—13. maja: Plitvička jezera — Crikvenica (4 dni); 11. do 13. maja: Trst (2½ dni), kolektivni polni list; 12. do 13. maja: Logarska dolina (2 dni). Prijave za izlete v Trst in na Plitvička jezera—Crikvenica je oddali najkasneje do 1. maja. Izkoristite ugodno priliko! Vse informacije, sporedi in prijave pri „PUTNIK-u“, Maribor.

* Naše Slovenske gorice so v prekrasni mpmolad, cvetju. Obiščite jih o bpriliki „Putnik-ovega“ izleta z luksuznim avtokarom v nedeljo, dne 28. aprila. Cena vožnje le din 60.—. Odhod izpred „Putnika“ ob 8. uri, povratek okoli 19. ure. Prijavite se takoj!

* FOTOAMATERJI!... Razvijamo, kopiramo, povečujemo najceneje pri IVAN PEČAR-ju, Gosposka 11.

* Ure in zlatino prejmete poceni, tudi na ebroke, pri M. Ilger-jev sin, urar in juvelir, Gosposka 15.

* Jadranska straža priredi dne 28. aprila na Trgu svobode veliko dobrodelno tombolo za letovanje siromasne dece na morju. Glavni dobiček din 10.000.— v gotovini. Vrednost vseh dobitkov din 40.000.—. Cena tablicam din 4.—. Pridite vsi!

m Nočna lekarniška služba (od 20. do vključno 27. t. m.): Lekarna pri sv. Arehu, Glavni trg, tel. 20-05, Magdalenska lekarna, Pralja Petra trg 3, tel. 22-70.

Kino

* Grajski kino — Danes: »In nastalo je novo cesarstvo« — Glavni junak tega filma je Errol Flynn.

* Esplanade kino. Danes zadnjič »Materina ljubezen«. Četrtek »Ženska kaznilnica«, nenavadno lep francoski film z Viviane Romance.

* Kino Union. Od danes pa do vključno petka najdelikatnejša tema — največji doživljaj »Okužena kri!«. Sijajen film, ki obdeluje seksualno vprašanje. Samo za odrasle.

Mariborsko gledališče

Sreda, 24. aprila: Zaprto.

Četrtek, 25. aprila, ob 20.: »Trideset sekund ljubezni«. Znižane cene. V korist Pokojniškega sklada gledaliških igralcev.

Predstava v korist Pokojniškega sklada gledaliških igralcev bo jutri, v četrtek, ob 20. uri. Uprižori se fina in zelo zabavna komedija iz rimskega meščanskega življenja »Trideset sekund ljubezni«. Veljajo znižane cene.

Radio

Četrtek, 25. aprila

Ljubljana: 7. poročila; 12. operni spevi; 12.30 poročila; 13.02 duet harmonik; 18. pester spored RO; 18.40 slovenščina za Slovence; 19. poročila; 19.50 deset minut zabave; 20. zbor »Sloga«; 20.45 reproduci-ran koncert simf. gl.; 22. poročila; 22.15 veseli zvoki iz Jugoslavije. — Beograd: 13.10 Čajkovskega V. simfonija; 22. Dvořakove biblijske pesmi. — Sofija: 18.30 služba božja »Dvanajst evangelijev«. — Praga: 20.25 Čajkovskega sketski d-mol; 21.35 lahka gl. in pesmi; 22. koncert čeških skladateljev. — London: 20. simf. koncert londonske filharmonije; 21.35 orkester; 23. plesna gl.; 23.30 lahka gl. — Radio-Paris: prenos opere iz Opere Comique; 21.15 narodne pesmi; 22.45 zabavni koncert. — Rim: 21. opereta; 23.15 plesna gl. — Milano: 21. simf. koncert; 22.30 skeč z glasbo. — Firenze: 21. Gounodova opera »Faust«. — Budimpešta: 18. ciganski orkester, 19.30 prenos iz opere. — Dunaj: 19.15 lahka gl.; 21. plošče. — München: 19.15 odlomki iz operet. — Bratislava: 19.30 narodna gl.; 21. viola in klavir; 21.30 plesna gl. — Beromünster: 20.40 koncert komornega orkestra.

povesti ni bila mišljena nobena določena oseba. „Uredništvo“.

Perilo, negavice najugodnejše pri „Lama“, Maribor

m Dvořakova simfonija „Iz novega sveta“ spada med najlepše skladbe glasbene literature. Vse vtise izza časa njegovega bivanja v Ameriki je skladatelj strnil in povezal v prekrasno harmonično celoto, ki zadivi slehernega poslušalca. Vstopnice za ta koncert, ki bo 3. maja v Sokolskem domu in na katerem se bodo izvajale še skladbe Svendsona in Griega, so v predprodaji pri „Putniku“.

m Umrl je v sanatoriju v Gradcu g. Jože Maslnak, lastnik kavarne „Central“ v Mariboru. Truplo bo danes popoldne upepeljeno v graškem krematoriju.

ZLET MARIBORSKE * SOKOLSKÉ ZUFE MARIBOR 2.8 in 9.7.1940 *

m Za davčnega inspektorja je napredoval Dominik Smid pri davčni upravi Maribor okolica.

m Ljudska univerza. O premogu in organski kemiji bo predaval pod okriljem Ljudske univerze v petek, 26. t. m. dr. Marij Rebek, univ. prof. iz Ljubljane. Izredno zanimivo in poučno predavanje pojasnjujejo eksperimenti in skioptične slike.

KOMBINEZE v lepih barvah v izbiri pri M. BRECKO, Maribor, Aleksandrova c. 23

m Dovoljena podražitev masti. Banska uprava je dovolila tvrdki Miloš Oset v Mariboru prodajati svinjsko mast na debelo po 21 din kg.

m Dve železni traverzi je neki zbiralec starega železa ukradel gostilničarju Josipu Kosu z Meljskega hriba. Traverzi so izsledili pri nekem trgovcu v Dravski ulici.

m Obsojeni vlomilci. Zaradi številnih vlovov na Tezenu, v Žikarcih, Grajenščaku in Spodnji Koreni je mali kazenski senat obsodil 31 letnega Ignaca Krajca na 3 leta in 6 mesecev, 27 letnega Ivana Bralka na 3 leta in 6 mesecev, 35 letnega Vinka Kojana na 2 leti težke ječe in 21 letnega Alojza Lovrenčiča na 18 mesecev strogega zapora.

Ne pozabi naročnine!

Zanimivosti

Tri skandinavske države, tri socialistične vlade

Vse se ponašajo s socialnim napredkom in visokim življenjskim standardom

Dvanaest milijonov ljudi šteje Skandinavija, tri države in tucet mož, ki ji vladajo. Danska je za enkrat kot samostojna država izločena, najmanjša, najslabše oborožena ter najtežje branljiva je bila v nekaj urah posejena. Vladajo jo trije sedemdesetletniki, kralj Kristijan X., ministrski predsednik Stauning in blizu toliko stari zunanji minister prof. Munch.

Norveška je od 1905 dalje samostojna. Takrat je kralj Haakon prisegel pred parlamentom zvestobo in pravičnost državi. Prej danski princ Karl je postal kralj norveške, ko je bil njegov starejši brat, sedanjí danski kralj se prestolonaslednik. Velik in vitek, plešast, s temnimi brki in ostrim pogledom je bil kralj Haakon zaradi tega predmet veselih anekdot v družinski kroniki Battenbergov.

Haakon VII. je že dve leti vdovec. Njegova žena Maud je bila, kakor smo že

poročali, ožja sorodnica angleškega kraljevega dvora. Od tedaj živi kralj samotno, z ljubeznijo se oklepa glasbe, filatelije in lova. O danskem in švedskem kralju kroži kopica anekdot in dogodkov iz sportnega fanatizma v tenisu, jahanju, jadrnanju ali kolesarjenju. O Haakonu, najbistrejšem med njimi, jih je kaj malo.

V resnici je pa Haakon zelo delaven mož. Z vneto sodeluje pri državnih poslih. Posebno med vladnimi krizami. Prejšnji kabinet Nygaardsvolda je trajal pet let ter so ga tvorili možje delavske stranke, levega krila socialistov, ki so odkriti republikanci, pa se vendar niso nikoli križali z interesi kralja...

Vse tri skandinavske države imajo socialno demokratično vladno že dolgo časa, najdalje Danska, kjer predpisuje stari Thorvald Stauning že 12 let. Vse tri vlade koncentrirajo vso svojo skrb na socialna

vprišanja, tako da predstavlja skandinavski trojica držav najvišji življenjski standard na svetu. Danci se posebno specializirajo na prehrano dece, Švedi skrbijo predvsem za socialno zavarovanje naroda in gradnjo cenjenih stanovanj, Norvežani so prenašali socialne reforme z obalnih mest na počežlje v notranjost, h kmetom, ribičem v globokih fjordih in drvarjem v gozdovih pod ledeniki. Vsi naj bi imeli udobno življenje, vsi cenili domovino, ki skrbi zanje. Prejšnji norveški predsednik vlade je bil v mladosti sam drvar v Ameriki, zato se razume v revščino, zato so ga volili vsi nižji sloji države...

Iz Norveške prihajajo najboljši smučarji in drsalci. Telemarki, kristijanije in slalomisti so tam doma. Trd narod je to, ki je vajen pogledati tegobam v obraz, pa bo tudi sedanje prestal. Angleži jim pravijo, da so „drugi Finci“.

P a b e r k i

Velike napore na prosvetnem polju bo morala premagati še Turčija. Izmed 1 milijonov prebivalcev je 2 milijona šole obveznih otrok. Zahaja jih v šole 1.785.000, v mestih 80, na deželi komaj 25% vseh otrok. Manjka še učiteljev in šolskih zgradb.

Najboljša žena na svetu naj bi bila so progla nedavno umrlega angleškega maršala Hughja Reya, ki ji je v oporoki zapustil 750.000 din kot spomin njegove hvalečnosti za njeno ljubezen.

Poseben stroj za skubenje perja je izumil neki delavec v Akronu v USA. Prava je iz gumija in jekla. Čistilni valjar iz gumijastih zob očisti v nekaj sekundah perutnino. Izum, ki bo gospodinjam olajšal zelo zamuden posel.

Tretji brezmesni dan v tednu so uvedli po vsej Italiji od 24. tm. dalje.

Konzistorij kardinalov bo v kratkem sklical papež. Praznih je 14 kardinalskih mest.

Grenland ima za dve leti prehrano dovolj, pravijo tamkajšnja oblastva.

Kemično predmestje Rima se gradi. Tovarne bodo zalagale vojsko z vsemi potrebščinami. Zgrajene bodo na prostoru 700 ha.

Industrija letal v Švici ima 36 tovarn, ki izdelujejo sestavne dele letal in zaposlujejo 25.000 delavcev. V to industrijo je investiranih 25 milj. švic. frankov. Na leto izdelajo 300 do 350 letal.

Nemške zračne bitke na Poljskem so predvajali v posebnem filmu pred zaključeno družbo povablencev v Bukarešti.

Krokarji jo spremljajo na vsej poti od doma do tovarne. Neka gospa v Porenju je vso zimo dajala zrna lačnim krokarjem, ki so se dobrotnice tako privadili, da jo zdaj spremljajo, povsod kjer vodi. Ko stopi iz trgovine ali tovarne, lete spet nad njo do doma.

Belgijska kraljica mati je obiskala pred straže na meji proti Nemčiji.

Skladatelj Verdi in rimska lepota

Ugledna Rimljanica je bila nekoč z Verdijem v družbi. Naslednjega dne je srečala slavnega komponista na ulici. Šel je mimo nje, ne da bi jo pozdravil. Dama ni bila užaljena, vendar je stopila k njemu in mu rekla:

— Maestro, pozabili ste danes okrtati svoj klobuk.

Verdi je naglo snel klobuk z glave in zaman iskal prah na njem. Dama se je nasmehnila in pripomnila:

— Oprostite, maestro, hotela sem vas le opozoriti, da malo pazite na dame, ki vas srečavajo...

Verdi ni odgovoril. Poblebel je in odšel dalje. Naslednjega dne je pa prejela ponosna signora naslednje pismo:

— Gospa, zahvaljujem se vam za opomin na ulici. Prepričani bodite, da ne boste imeli nikoli več takšne prilike. V ostalem vedite, da imajo knezi, pesniki, slikarji in glasbeniki vsak čas pravico, da jih nihče ne moti v razmišljanju. Včeraj ste s svojim nastopom rešili mojega založnika skrbi, da mu ni bilo treba dati nekaj predjuma...

Od tedaj je hodil Verdi v še hujšem mirazu vedno gologlav. Klobuka ni dal več na glavo.

Kuska arktična letalska proga

Pred kratkim je dobil slovit ruski pilot Vodopjanov nalog, preizkusiti možnost redne plovbe med Murmanskom in Beringovo ožino. Moskva se že dolgo trudi, da bi uvedla letalsko službo ob obalah Ledenege morja ter vključila severno Sibirijo v letalsko omrežje sveta. Seveda gre pri tem le za poletno dobo, ko je zgoraj skoro 24 ur svetlo. Na Koli, ob ustju Jenisea, Katange, Lene in Kolime

rastejo nova naselja v večja mesta, ki naj bi dobila po hidroplanih rednejšo zvezo. Severno sibirsko zračno progo bodo zvezali tudi z vzhodnoazijsko. Iz Vladivostoka lete zračne ladje že do Habarovska, Komsomolska in Ohotska, pa dalje do Petropavlovka in Kamčatke. Ko bodo priključili to progo na ono v Beringovi ožini, bo zračna zveza velikega vojaškega pomena.

Sanje preprečile strašno eksplozijo

V Montevideu, prestolnici Urugvaja, so sanje preprečile hudo nesrečo. Ko je lastnik neke tovarne po kosilu v naslanjaču zadremal, je imel nenavadne sanje. Videl se je v smodnišničnem stolpu, kjer je bilo shranjeno mnogo streliva. Naenkrat je opazil tlečo zažigalno vrvico, plamenček se je kakor kača tihotapil od nje. S pomočjo preproge je hotel tovarnar ogenj udušiti, ko je naenkrat začul

svarilen glas:

— Ne tu, spodaj v laboratoriju! V tem trenutku se je mož prebudil in poln hudih slutenj pripovedoval svoje sanje telefonistki. Oba sta skočila v laboratorij in opazila tam plamenček blizu eksplozivne snovi, ki je ostala po naključju nepokrita. Deset minut kasneje bi zletela vsa hiša v zrak...

Komedijski zakasneli strelom

V majhnem mestecu južne Nemčije so igrali ob neki svečanosti priložnostno igro. Prizor je predstavljal sceno junaka, ki mora umreti. Iz za kulis naj bi se nanj sprožil strel, nakar bi padel junak mrtev na tla. Toda inspektor odra ni imel sreče s puško, ki se ni hotela sprožiti. Igralec si je pomagal iz zadrege s tem, da je vzkliknil:

— Ha! Zastrupili so me! in že se je

zgrudil hropeč na tla. Zavesa je padla, inspektor pa tega ni opazil. Med tem je svojo puško uredil in sprožil. Po dvorani je nastal smeh zaradi zakasnelega strela. Toda, ko se je na ploskanje zastor spet dvignil, se je »umirajoči« junak hitro izmazal. Dvignil se je še enkrat s tal, kleknil s koleno in zastokal:

— Kaj, še to povrh! in se zgrudil »mrtev« na tla...

Norvežani so se l. 1919 zavzeli za nemško deco

Norveška je bila v srednjem veku priateljstvo naklonjena Nemčiji. Tedaj so pristajali ob njenih lukah parniki Hanse, ki je imela posebno v Bergenu obsežna skladišča in urade. Kakor ostale skandinavske države je tudi Norveška pošiljala takoj po svetovni vojni, v letih največje stiske, hrano za stradajočo Nemčijo. — Nemške žene in deco so sprejemali Norvežani na počitnice in okrevanje.

Kaj bi bilo z Norveško v primeru, da bi se v njej obdržali Nemci? Dežela se

živi po večini od pomorstva in ribištva. Norveška ima 4 milijone ton trgovinske mornarice, od katere ima zaslužka 880.000 ljudi. Z ribolovom se peča 650.000 duš, polovica norveškega prebivalstva je neposredno navezana na morje. Če bi se tedaj angleška blokada raztegnila tudi na Norveško, zasedeno po Nemcih, bi ostal narod brez glavnega zaslužka. Mornarica bi morala ostati doma ali bi pa bila potopljena.

Ima pa Norveška velike zaloge vodnih

Milijoni za naj-lépšega človeka

O italijanskem boksarju Fiermontu, ki je doživel v Ameriki zaradi svojih ženitvenih doživljanj mednarodno slavo, se še vedno mnogo govori. Boksar, ki je nedavno podedoval po svoji ženi 10 milijonov dolarjev, se je rodil v neki vasi blizu Barija. Pred leti je odpotoval kot dober boksar v Ameriko, kjer je dobil nekaj slave na sportnem polju. Mnogo bolj je pa zaslovel zaradi svoje rasti in lepote. Pri lepotnem tekmovanju v Kaliforniji je dobil prvo nagrado, oklicali so ga za najlepšega človeka sveta. Vanj se je do ušes zaljubila multimilijonarka Dickova, vdova po bogatem finančniku, ki je utonil ob katastrofi »Titanica« 1912. Štiridesetletna Astor se je poročila s 27 letnim Fiermontom potem ko se je ločila od svojega drugega moža. V zakonu pa ni imela sreče, preveč je bila ljubosumna. Zato jo je Fiermonte zapustil in se vrnil v Italijo. Ljubila ga je pa dalje in v oporoki mu je zapustila premoženje 10 milijonov dolarjev.

Premog in vojna industrija

Velika Britanija je glede proizvodnje premoga na drugem mestu sveta. Le USA ga nakopljejo več od nje. Leta 1938 je izvozila Anglija nad 38 milijonov ton, zdaj ji je premog velevažen nadomestek za razne potrebščine vojne industrije.

Iz premoga pridobiva moderna kemija nad 2000 raznih izločin. V normalnih časih je predelala Anglija 40 milijonov ton premoga, zdaj je množina visoko porasla. Najvažnejši izločki premoga v vojni so žveplo, toluol in amonijak, ki jih potrebujejo za pridelavo eksplozivov.

V prejšnjih vojnah je uvažala Anglija mnogo toluola iz USA in Daljnega vzhoda, zdaj pokrivajo potrebe doma. Tudi žvepla se uvažuje vedno manj, nadomeščajo ga iz naraščajoče domače proizvodnje premoga. Toluol je važen sestaven del goriva za motorje.

Od glavnih produktov pridobivajo iz ene tone premoga 15.000 kubičnih čevljev plina, 1120 funtov koksa, 25 funtov amoniakovega sulfata, 4 funte žvepla, 3 funte toluola, 10 litrov bencola, 38 litrov katrana itd. Vsi ti proizvodi se spet lahko predelujejo v druge snovi.

Kemiki v laboratorijih in rudarji v jamah so neprestano na delu, da nasitijo lačna žrela ubojne vojne industrije...

Najmanjši sesalec je miška-hrčica, ki živi ob Sredozemskem morju. Dolga je le 2 cm. Najmanjša ptica je mušji ptiček, kolibri. Meri 35 mm, tehta 1,2 grama.

Krt, največji požeruh med živalmi, požre na dan toliko kot je sam težak. Vzdržati samo 12 ur brez hrane, vrabec 2 dni, krastača 2 do 3 leta.

V 19. stoletju je bilo blizu 364 težjih potresov, katerih vsak je terjal povprečno 4000 žrtev.

Na Noetovi barki:
— Hahaha, hihih, obe bohtli je dobil...

Celje

Železniška nesreča pred sodiščem

V noči od 21. na 22. sept. lanskega leta se je na postaji Zidani most zgodila prometna nesreča, pri kateri sta bili poškodovani dve lokomotivi, več tovornih vagonov, dva železniška uslužbenca pa sta pri tem dobila tudi telesne poškodbe. Škoda na poškodovanih lokomotivah in vagonih je znašala okoli 100.000 dinarjev. Nesreča se je zgodila na ta način, da je tovorni vlak št. 1155, ki je privozil iz Maribora trčil v premikalni vlak na postaji. Vlak št. 1155 je vključil temu, da je signal stal na „Stoj“, zapeljal

v postajo, kar je povzročilo trčenje obeh vlakov. Radi te nesreče so se pred okrožnim sodiščem v Celju zagovarjali strojevodja Alojz Šunko iz Maribora, kurjač Iljaž Stanislav iz Ljubljane in vlakovodja Konrad Miklavžina iz Maribora, ki je bil pri nesreči tudi poškodovan. Obsojeni so bili Šunko in Iljaž vsak na 4 mesece strogega zaporu nepogojno, Miklavžina pa na 3 mesece strogega zaporu pogojno na 3 leta ter vsi trije na 600 din povprečnine in na povrnitev stroškov kazenskega postopanja.

PONOVO ZVISANJE MESNIH CEN

Krajevsko banska uprava je odobrila mesarjem v Celju, zastopanim po združenju mesarjev in klobasičarjev v Celju, da smejo prodajati goveje meso po 14 in 16 din, telečje meso po 14 in 16 din, svinjino po 18 in 20 din, slanino 20 in 22 din za 1 kg. Drugim vrstam mesa se cene ne smejo zvišati. Za konsumente gotovo zelo razveseljiva vest!

c Opozorilo vsem podpornikom krajevne protituberkulozne lige v Celju. Pretekli teden sta nabirala dva neznanca prispevke za ligo pri raznih celjskih tiskarjih. Upravni odbor lige prosi vse svoje dobrotnike, da ne nasedajo sleparjem. Ligne nabiralne pole so prijavljene predstojništvu mestne policije, žigosane in opremljene s tekočimi številkami. Tudi sicer je poverjena nabiralna akcija vsako leto našim požrtvovalnim damam.

c Seja mestnega sveta celjskega bo v petek, 26. t. m., ob 18.30 v mestni posvetovalnici. Na dnevnem redu so poročila odborov.

c Cerkev sv. Duha ob Mariborski cesti je zaprta, ker je nujno potrebna popravila. Markova procesija bo jutri vsled tega šla v Marijino cerkev.

c Smrtna kosa. V bolnišnici sta umrli 62letni posestnik Anton Križnik iz Praprotnega pri Jurkloštru in 19letni dmnar Franc Polončnik brez stalnega bivališča, pristojen v Konjice.

c Nesreča pri igranju. 6letni sin trgovca čuvaja Janez Kastelic iz Ponikve je doma pri igranju padel in si zlomil desno roko nad laktom.

c Pri telovadbi je padel 8letni sin mesarskega pomočnika Adolf Vojsk iz Dečkove ceste in si zlomil desno roko v zapetju.

c Celjski šahovski klub bo v svojih klubskih prostorih v hotelu „Evropa“ igral brzoturnir za prvenstvo v mesecu aprilu. Pravico udeležbe ima vsak član. Prijave ob pričetku turnirja drevi ob 20.

c Dve prometni nesreči. 75letna posestnica Bračun Terezija iz Zagorja pri Pilštanju se je z vozom peljala k maši. Na ovinku je v njeno vozilo treščil neki osebn avto ter ga prevrnil. Pri karambolu si je Bračunova zlomila desno nogo. — 67letnega posestnika Mihaela Korošca iz Stranice pri Konjicah je v bližini Vojnika, ko se je peljal po cesti s kolesom, povozil neki avto iz Nove cerkve. Pri tem mu je bila zlomljena noga. — Oba so oddali v celjsko bolnišnico.

FLORENCE RIDDELL

LJUBEZEN NA EKVATORJU

ROMAN

55

Se dolgo so zrlji za avtom, ki je hrodel po kolovozu. Glenison pa ni mogla skriti ostre črte, ki se ji je zarežala v čelo.

»Oh, File.« mu je rekla, »zakaj si vendar nisi izmislil nekega izgovora. Jaz... jaz... nimam rada teh ljudi...«

Začuden jo je pogledal.

»Zakaj. Kaj ti je? Zakaj ti niso všeč?« ji je dejal razdraženo. »Roylance je vendar ljubezen človeka.«

»Da, on že, toda...«

»In Stannion je zabaven mladenič. Pa tudi Nita je dobra duša. Razumela jo boš, čim jo bliže spoznaš.«

Glenison je opazila, da Elize sploh ni omenil.

Colin Michell je sprejel njuno ponudbo, naj prespi ostanek noči na ležalnem stolu v jedilnici, kjer so mu medtem postlali. »Toda vstal bom prav zarana!« jima je rekel.

Toda kljub temu Michell še dolgo ni legel. Precej časa je še potem, ko so ugasnili vse luči, stal sredi sobe ter molče strmel v ugašajočo žerjavico v kamini. Nevesele misli so mu vstajale v glavi. Glenison je bila ta večer čudno raztresena, nekam nesamosvoja in nepri-

sebna. Za njenimi sicer tako veselimi besedami je zasluhlil nekaj povsem drugega. Včasih je njen obraz otrpnil v strahu. Jasno je bilo, da vsega tega Filip ni opazil. Mnogo bolj se je zanimal za Roylancejevo ženo in njeno sestrino. Vsekakor ju je moral dobro poznati, predno sta odšli v Anglijo, saj sta ga obe klicali za »Fila«. Sprva je bil navidezno gluh. Toda težko vino jim je vtilo poguma, kar povprek so padala predvsem imena »File!« »Nita!«... »Eliza!« Ko sta enkrat plesala mimo njega, je celo slišal, kako je Filip prav tiho ogovarjal Elizo z »Lizo«.

Oliverova? Eliza Oliverova? Mala gospa Oliverova? Kje neki je že slišal to ime? Gubal je čelo in vrtal v spominu.

»Mala gospa Oliverova...« stanovala je pri Roylancejevih, na farmi na drugi strani železniške proge. Kako brez srca mu se je pečala s Castlejem! Tudi vi se boste z njim srečali: vaš neposredni sosed je. Da, sestra Lamontova! Nenadoma se je spomnil njenih besed.

Mala gospa Oliverova! In Castle ji je dovolil, da je spet prišla v njegovo hišo. Šepetal ji je nežne besede, smejal se ji je v njene velike modre oči ter jo ime-

no Jugoslovanski Uniji za zaščito otrok, sekciji za dravsko banovino, Ljubljana, Beethovnova ul. 14/I. do 25. maja 1940.

a Na »Večernik« se Ljubljanci lahko naročijo v naši poslovalnici, Frančiškanska ulica št. 6. Naročnina z dostavo na dom znaša din 16— na mesec. Poslovalnica sprejema tudi oglase za »Večernik«, male in velike, in daje vse zaželenne informacije.

a 287 gostinskih podjetij ima ljubljanska okolica in sicer 257 gostiln, 17 krčem, 7 restavracij, 1 gostišče in 3 sezonske gostilne. To število izkazuje Združenje gostilničarjev ljubljanske okolice, ki je imelo včeraj svoj občni zbor pod predsedstvom g. Avgusta Kanca. V svojem poslovnem poročilu je odbor iznesel težavne razmere, ki so v sedanjem položaju nastale tudi za gostinske obrate. Razne nove uredbe in spremembe zakonov, ki imajo značaj vojne-

ga gospodarstva, so prinesle občutne obremenitve. Zlasti je prizadela gostilničarje ponovna uredba brošarskih registrov, vendar je združenje po hudem boju doseglo omiljenje te uredbe v toliko, da vsaj v krajih pod 1000 prebivalcev ni treba voditi registrov. Znižana je tudi občinska trošarina na vino od 1 din na 50 par pri litru. Organizacija budno varuje interese gostinskih obratov in podpira oblastva pri zasledovanju tihotapstva z alkoholnimi pijačami in sušmarstva.

a Veliki dobrodelni koncert Glasbene Matice v korist zimske pomoči ljubljanskim revežem, ki bo v petek, 26. aprila v veliki dvorani hotela Union ob 20. uri, bo ena največjih glasbenih in pevskih prireditev ljubljane. Na koncertu sodelujejo odlični člani Glasbene akademije, Akademski pevski zbor, Ljubljanska filharmonija, pevski zbor Glasbene Matice in Slovenski vokalni kvintet.

Ptuj

Koncert železničarjev v Ptuj

V soboto so priredili naši železničarji v dvorani Glasbene Matice svoj koncert. Na programu so imeli nekaj umetnih, v glavnem pa narodne pesmi v različnih priredbah.

Zbor, ki ga vodi g. prof. Burg, šteje okoli 20 pevcev. So to sami delavci-železničarji, ki po celodnevem napornem delu radi posvetijo nekaj večerov v tednu naši lepi pesmi.

Gospod Burg se je z zborom zelo potrudil. Prepričan sem, da bo s časom dosegel njegov zbor še mnogo lepše uspehe. Imel pa sem vtis, da je bil koncert morda le še za kak teden, morda celo dva — prezgodaj. Tako so bile n. pr. nekatere pesmi zelo dobro zapete, dočim se je nekaterim poznalo, da so se studirale s preveliko naglico. Finejše uho pa so tu in tam morda malo motili nekoliko presurovi drugi basi, netočna artikulacija in nastavek. Včasih bi si želeli malo več dinamične izpremembe. Vendar so to reči, ki delajo vsem, tudi najboljšim zborom preglavice. Na koncertu se je peo več pesni z baritonskim solom. Pevovalja je imel tu zelo težko stališče, ker solista zbor nima. Uverjen sem, da bi koncert veliko bolje uspel, če bi si izposodili solista, saj to delajo tudi drugi zbori.

Kot zadnja točka sporeda je bil narodni venček Janka Gregorca, ki je pisan za moški zbor s spremljevanjem klavirja. Spremljala je gđ. Kanclerjeva, ki je z njeno diskretno igro pokazala veliko smisla za spremljanje. Žal je oder precej majhen, radi česar je moral stati klavir v ozadiju, pri čemer pa ni toliko trpela izvedba kot akustični efekt.

Na koncertu sta nastopila tudi dva mala harmonikarja, ki sta zaigrala nekaj venčkov — kar pa je vzelo koncertu njegov pravi značaj.

Vrli železničarji in njihov pevovodja zaslužijo vso pohvalo. Želim le, da bi jih zopet kmalu imeli priliko slišati, brez teh majhnih nedostatkov, ki se zdijo človeku skoraj nevažni, čeprav igrajo v zboru

prevažno vlogo.

Da uživa zbor tudi simpatije od strani občinstva, je bila dokaz popolnoma razprodana dvorana. G. J.

POZIGALEC JE STRELJAL NA BEGU

Neka zločinska roka je podtaknila ogenj v gospodarskem poslopu Čučka Franca v Podvincih. Ko so kmetje zasledili požigalca in ga hoteli zgrabit, jim je ta odgovoril s strelji in srečno odnesel pete. Uničujoči element je poleg gospodarskega poslopa upropastil več strojev, 4 težke vozove, pluge brane in mnogo orodja. Škodo cenijo na 60.000 din. Pogorelec je tembolj prizadet, ker je pogorel v razmeroma kratkem času že tretjič. Požrtvovalni gasilci iz Dornave in Spuhlje so zgodaj jutraj prihiteli v sosednjo vas in lokalizirali ogenj.

p Slab Jurijev sejem. Včeraj je bil v Ptuj kramarski sejem. Podočelani, ki še največ dajo na kramarske sejme, so sicer prispeli v celih gručah od blizu in daleč, vendar je bila kupčija slaba in se je v splošnem slabo obnesel sejem, kar najbolje dokazuje, da je kmet na spomlad »suh«.

p Zvočni kino Ptuj predvaja danes in jutri »Ljubavne noči princa«. V gl. vlogah G. Fröhlich in J. Jugo.

p Mož in žena umrli isti dan. Klinger Marija, 65letna posestnica iz Krčevine pri Ptuj je bolela že dalje časa. Stregel ji je njen mož, ki je tudi že sam onemogel s 75letni in je vedno govoril, da bi bilo najbolje, če bi umrli oba hkratu. In tako se je zgodilo. V nedeljo jutraj je izdahnila Marija, čez 3 ure nato pa je zadela kap njenega moža Martina. Sorodniki in sosedji so ju včeraj spremili na poslednji poti.

p V bolnišnico sta se morala zateči Domiter Franc, 29letni slikarski pomočnik iz Grajene, katerega je udaril neznanec s kolom po glavi in Sošterič Franc 13letni pos. sin iz Jursincev pri Sv. Lovrencu v Slov. gor., katerega je brenil žrebec in mu razbil zgornjo čeljust.

o Slovenska šolska Matica ima občni zbor v nedeljo, 5. maja, ob 11. v Celju v prostorih I. deške ljudske šole. Razen poročil funkcionarjev in volitev je na dnevnem redu še predavanje predsednika g. univ. prof. dr. Karla Ozvalda »Vzgajanje značaja«.

noval »Lizal«

Glenison se še dolgo ni pomirila. Saj ni vedela, kaj naj stori. Nekajkrat si je dejala, da ne pojde k Roylancejevimi češ, bo že našla nekakšno opravičilo. Toda nič takega ji ni prišlo na misel, s čimer bi mogla zadržati doma tudi Filipa. Prav pa ji tudi ni bilo, če bi odšel Filip sam v družbo, kjer bi se spet srečal z Elizo. Toda naj se zgodi, kar koli že, Brian ne bo šel v to hišo! Trdno se je odločila.

Vsepovsod je iskala priložnost, da bi se mogla sestati z Elizo ter se z njo pogovoriti brez prič. Toda zaman. Naj ji mar piše? Ne — pismo bi utegnilo priti v neprave roke. Zelo rada pa bi Glen vsaj vedela, kako je med Anito in Elizo. Kaj vse je Anita vedela o stvari?

Gleni se je zdelo, da je Eliza ženska, ki le stežka zaupa komu svoje tajne. Anitino navdušenje za malega Briana je bilo odkritosrečno. Po njenih vprašanjih o njegovem rojstvu in uspevanju je Glenison zaključila, da Anita ne ve resnice. Ne, ta mlada in neizkušena žena bi se prav gotovo izdala, ko bi le kaj slutila. Anita Roylancejeva je bila vajena malih flirtov in je verjetno tudi nekdanji odnosaj med Elizo in Filipom smatrala za nekaj sličnega, ne da bi v tem videla kaj posebnega.

V sredo jutraj je pestunja znenada obolela za mrzlico. »Moto sana, mem-

sahib. Mimi n'taka kweda kitanda.« Odločno je povedala, da ji je hudo ter mora takoj leči.

»Torej ne bom mogla iti k Roylancejevimi. Ostati moram doma in varovati Briana,« je rekla Glenison Filipu, upajoč, da ostane tudi on doma.

Toda Filip ni pokazal najmanjšega nagnjenja, da bi ostal doma in varoval farmo.

»Nesmisel! Vzameva ga s seboj!« je z enim udarcem rešil zadevo.

Glenison je mukoma iskala vzroke, ki bi govorili proti tej nameri. Toda zastoni, ničesar ni našla. Filip pa je opazil, kako malo mika Gleno tale obisk.

»Ničesar se ne boj! Brian ti gotovo ondi ne bo v napotje!« se je smejal. »Nita in — gospa Oliverova — se bosta radi igrali z njim!«

Eliza! Z njim naj bi se igrala! In vprav temu se je hotela Glenison izogniti. Tekom dneva se Glen ni mogla sprijazniti z zadevo. Upirale se je, kar je Filipa silno razsrdilo. Vedela je, da ni pametno, ker mu nasprotuje. Slednjič se je odločila, da ustreže njegovi želji.

Da, Filip je imenitno predvideval. Roylancejevi so bili zelo veseli, ker sta pripeljala s seboj tudi Briana. Anita je sama odnesla otroka v hišo. Roylancejeva hiša je bila velika, iz kamna, in zelo prostorna.

(Dalie.)

Sokolstvo

»ŠPANSKA MUHA« NA SOKOLSKEM ODRU

Dramatski odsek Sokolskega društva Slovenj Gradec je tokom let vzgojil lep kader dobrih igralcev, kateri s stalnimi prireditvami zabavajo svoje brate in sestre. V nedeljo zvečer je priredil veselo-igro »Špansko muho« v režiji br. Bizjaka Hermana. Vsi igralci so se potrudili, da je bila igra dobro naštudirana in dobro izvedena, za kar so prejeli v zahvalo občinstva dolgotrajne aplavze, kateri so včasih pohvalili dobro izvedbo posameznika pri odprti sceni. Bratje Kavs Ivan, Ipavec, Debelak Alfonz st., Stani Viktor, Bizjak Herman, Stumberger Ivan, Ivančič Cveto in sestre Stani Zdenka, Čimperman Danica, Senčar Magda, Kladnik Her-ta in Wresounig Mica so nam priredili v teh resnih časih malo zabave in želja vsega občinstva je, da bi nas naši vrli diletanti v čim krajšem času iznenadili z novo igro.

Osnutek znaka za Zlet mariborske Sokolske župe, ki se vrši 2., 8. in 9. VI. 1940 v Mariboru

o Vinarska podružnica v Svečini priredi 5. maja v prostorih banovinskega posestva I. vinsko razstavo s sejmom. Razstavljeno bo 132 vzorcev vina in sicer 40 mešanih, 72 sortiranih, 12 vzorcev starega in 8 vzorcev rdečega vina. Napredaj bo okrog 1200 hl kakovostno prav dobrega do odličnega vina po zmerni ceni. Obiščite to razstavo ker s tem v veliki meri koristite tudi našim obmejnim narodnim interesom!

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par. najmanjša pristojbina za te oglase je 10 par. Družbo, orekljci. dopisovanja in šenitovanjki oglasi dia t. — po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je 10 par. Debelo tiskane besede se računalo dvojno. Oglasi davek za enkratno objavo stane 2 par. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma ga le vposlati v pisnu skupaj s naročilom ali na poštni položnici na čekovni račun št. 11.409. Za vse oglasne odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znanika za 3 dia

Razno

BRITJE 2 dia
STRIZENJE 3 dia
najceneje v brivnici »Rapid«
(Koštomal) sedaj Meljska 1.
1901-1

HRANILNE KNJIZICE
drž. vredn. papirje, valute
prodane najbolje pri Bančno
kom. zavodu, Aleksandrova 40
Kupujte pri nas srečke drž.
loterije. 1918-1

SLADKORNO BOLNI
Dobavitelj splošne bolnišnice in
zdravilišča Golnik priporoča
diabetičarom kruh, moko in
suhor. Analiza v pogled. Pe-
karna Rakuša, Koroška c. 24.
2149-1

MODRČKI
stezniki, rokavice, nogavice,
damsko perilo najceneje pri
S. Ketiš-u, Stalna 1. 11406-1

Halo! Dospel je SPECIALIST
za trajne kodre z najnovejšim
garantiranim preparatom
samo 45 din. Salon Kosem,
Meljska 63. 2613-1

POZOR — TRGOVCI!
Priložnost se vam nudi za
nabavo novih kos vsake ve-
likosti in tipe, pri večjem od-
jemu po ceni 10 do 20 din.
Ogledajo se lahko pri znani
tvrdki Justin Gustinčič, Ma-
ribor, Ulica kneza Koclja 14,
podr. vogal Ptujске in Trža-
ške ceste. 2612-1

HALO — DAME!
Trajni kodri z najboljšim
preparatom, garancijo in po
zmernih cenah se izdelujejo
v salonu Stojnske, Orožnova
ulica 10. 2597-1

Posesi

STAVBENE PARCELE
v mestu Mariboru naprodaj.
Zelo sončna lega. Vprašati v
ogl. odd. »Večernika«.
2559-2

STAVBENA PARCELA
na prodaj. Vprašati v hiši
Kmetijske družbe. Meljska
cesta 12. 2600-2

Kupim

Kupimo »ČASOPIS ZA ZGO-
DOVINO in NARODOPISJE«
letnik 1914. Knjigarna Scheid-
bach, Gosposka 28. 2606-3

Aka

želite oglaševati,
pokličite telefon:

25-67

Prodaj

RAFIJA TORBICE
do 50 odst. ceneje, dokler
traja zaloga, pri Šterbalu,
Meljska 2, Trg svobode 6.
2581-4

MARELIČNE,
breskove, hruskove sadike,
ribizel-grmičke, vrtnice, »Am
pelopsis-Weischi« itd. nudi
vrtnarja Jemec, Maribor,
Prešernova ulica. 2187-4

CEMENT, APNO
apneni prah, vso opako, ves
stavbeni in rezan les, premog
in drva kupite najceneje pri
Kraser, Studenci. 2158-4

KOLJE ZA TRTO,
sadna drevesa, paradižnike
in fižol; sohe, late, prečnike
in kravnike za vrtno ograje
prodaja Gnilšek, Razlagova
ulica 25. 2614-4

ŠIVALNI STROJ
prodaj. Frankopanova 41.
2592-4

Ugodno prodaj
STANOVANJSKO OPREMO
in odstopim lokal (takoj)
v mestu Mariboru (pripraven
za čevljarja ali krojača). Na-
slov: Studenci, Aleksandro-
va c. 33, trafika. 2604-4

ŠIVALNI STROJ
in NOVO ŽENSKO KOLO
prodaj. Naslov v ogl. odd.
»Večernika«. 2591-4

UMETNO NOGO,
skoraj novo, za ponesrečen-
ce, poceni prodaj. Studenci,
Aleksandrova c. 33, trafika.
2605-4

Dobrodoča
SPECERIJSKA TRGOVINA
sredi Maribora se radi seli-
ve v od ceno prodaj. Vprašati
v ogl. oddelku »Večernika«.
2601-4

Stanovanje

KOMFORTNO STANOVANJE
dvosobno, v novi vili se od-
da s 1. majem ali junijem.
Naslov v ogl. odd. »Večerni-
ka«. 2587-5

ENOSOBNO STANOVANJE
s pritliklinami in sobo s šte-
dilnikom takoj oddam. Str-
ma 15. 2593-5

DVOSOBNO STANOVANJE
s kabinetom oddam v Ljub-
ljanski ulici. Inf.: Kopališka
ulica 10. 2609-5

Soba odda

ENO ALI DVE OPREMLJENI
ali PRAZNI SOBI
oddam. Naslov v ogl. odd.
»Večernika«. 2590-7

Spomnite se CMDI

LEPO SOBO
s štedilnikom za 2 osebi v
weekend-hišici v bližini Ma-
ribora, dobi tisti brezplačno,
kateri prevzame oskrbo iste.
Naslov v ogl. odd. »Večerni-
ka«. 2582-7

LEPO OPREMLJENA SOBA
z dvema posteljnima in hrano
se odda. Wildenrainerjeva 6.
II. nadstr., levo. 2594-7

SOBO S ŠTEDILNIKOM
oddam takoj. Izve se pri čev-
ljariju Kaludru, Meljska c. 58.
2599-7

SOBA
v posebnim vhodom se odda.
Slovenska 16-II. 2603-7

lika, prazna.
SONČNA SOBA
blizu parka, se takoj odda.
Vprašati Vrazova ulica 2, pri-
tičje, desno. od 10. do 12. in
od 4. do 6. 2602-15

Službo dobi

ČEVLIARSKI POMOČNIK
se sprejme. Dogša, Ulica 10.
oktobra 4. 2598-9

POMOČNIK (-CA)
se takoj sprejme. Damski sa-
lon Toplak. 2608-9

V nalem

VZAMEM GOSTILNO
na račun ali trgovino v na-
jem. Oddam tudi obrt. Na-
slov v ogl. odd. »Večernika«.
2595-15

CELO HIŠO
dam v najem. Mahorič, Stu-
denci, Kralja Petra cesta 174
(meja Studencev). 2607-15

Kam, kie?

VINA
muškati silvanec in druga
na ljubomerski razstavi odlič-
no ocenjena, se točilo v re-
stavrariji A. Senica. Ulica
kneza Koclja 5. 2558-17

VINA
izborne kvalitete iz ljubom-
erskega in tukajšnjega okoliša
dobite najceneje pri Senici,
Ulica kneza Koclja. Čez ulico
že od enega litra naprej zna-
ten popust. 2611-17

Kapital

HRANILNE KNJIZICE
vrednostne papirje
kupujemo
stalno in po najvišjih cenah
in takojšnjem plačilu
RUDOLF ZORE
Ljubljana, Gledališka ulica 12

Zlato in srebro,

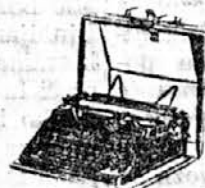
prilijante, zastavljane listke
išče nujno za nakup

M. Ilgerjev sin,
Maribor, Gosposka ulica 15

Službo išče

DOBRA FRIZERKA
išče stalno službo. Ponudbe
na ogl. odd. »Večernika« tod
»L. maj«. 2596-10

Continental

na ugodne mesečne obroke
IVAN LEGAT
Maribor, Vetrinjska ul. 30
Ljubljana, Prešernova ul. 44

MODERNI VOZICKI

Dial. optik
E. PETELN
MARIBOR - GRAJSKI TRG 7

Novi vzorci svile se
dobe poceni pri

Trpinu

Za vse izolacije proti vodi in vlagi

„BETONIT“

Zahtevajte navodila pri „BETONIT“, ke-
mični izdelki za gradbeno industrijo —
Maribor, Vojašniški trg 2 in Valvazorjeva 30

Izletniki, fotoamaterji in
vsi ljubitelji slik kupujte

Albums
in vogalčke za slike

v »Knjigarni in papirnici
Tiskovne zadrage«, Ma-
ribor, Aleksandrova ce-
sta 13. Telefon št. 25-45

Babič

prinaša vedno
zadnje novosti

MOŠKO PERILO

Gosposka — Slovenska ul.

kravate
pižame
rokavice
nogavice
moško
perilo
po meri

Damski poletni čevlji
od 120.—160.—

Izredna priložnost!

Hotel Zamorc, Gosposka 30
Oglejte si stransko izložbo!

Nenadoma in nepričakovano nas je zapustil iz naše sredine iskreno
ljubljeni šef, gospod

Jože Mastnak

kavarnar

v ponedeljek, 22. t. m., po kratki, težki bolezni.

Dragemu, karakternemu in nadvse priljubljenemu šefu bomo ohranili
časten spomin.

Upepelitev zemeljskih ostankov pokojnega bo v sredo, ob 1/216. uri
popoldne v Grazu.

Maribor, dne 24. aprila 1940.

Nastavljenici kavarne »CENTRAL«.